

ЗМІСТ

Засідання сьоме, ранкове
(Вівторок, 20 вересня 2016 року)

Складення присяги народним депутатом Даніліним В.Ю.	...4
Інформація про зміни у складі депутатських фракцій і груп	...5
Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...5
Прийняття постанов:	
«Про порядок денний п'ятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання»	...17
«Про Заяву Верховної Ради України з приводу невизнання Україною легітимності виборів до Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання, їх результатів та правових наслідків, та відповідно, складу, повноважень, актів та рішень Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання»	...65
Направлення на повторне перше читання проектів законів:	
«Про електронні комунікації»	...24

«Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення відповідальності за вчинені правопорушення у сфері інформаційної безпеки та боротьби з кіберзлочинністю»	...58
Прийняття за основу проектів законів:	
«Про електронні довірчі послуги»	...36
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обробки інформації в системах хмарних обчислень»	...41
«Про основні засади забезпечення кібербезпеки України»	...47
«Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж»	...52
Відхилення проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо забезпечення державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад»	...69
Заяви народних депутатів України щодо голосування	...79

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ СЬОМЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
20 вересня 2016 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги. Прошу заходити до залу, підготуватися до реєстрації.

Шановні колеги, можемо проводити реєстрацію? Займіть, будь ласка, робочі місця. Добре, колеги, ще хвилинку почекаю.

Доброго ранку, шановні колеги! Прошу зареєструватися.

Зареєструвалися 357 народних депутатів. Ранкове засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги, усіх українців глибоко вразила звістка про смерть видатного українського письменника, громадського діяча, одного з організаторів Товариства української мови імені Тараса Шевченка, члена Національної спілки письменників України, народного депутата України першого скликання, лауреата Шевченківської премії, заслуженого працівника культури України, Героя України Романа Іваничука.

Я і, напевно, багато із присутніх зростали на книжках Романа Іваничука. Я мав честь змалку знати його особисто. Багато разів ми перечитували романи «Черлене вино», «Манускрипт з вулиці Руської», «Вода з каменю», повість «Місто». Роман «Шрами на скалі» творився на моїх очах. Для нас усіх це велика втрата. Співвітчизники, друзі, рідні запам'ятають Романа Іваничука інтелектуалом, глибоким мислителем, видатним письменником і патріотом. Він був серед тих народних депутатів – державників, які 25 років тому вибороли незалежність Української держави. Я прошу колег народних депутатів вшанувати пам'ять Романа Іваничука хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання).

Дякую.

Цього тижня ми понесли ще одну велику втрату. Заступника Глави Адміністрації Президента, генерал-лейтенанта Андрія Таранова ми знали як авторитетного і досвідченого військовослужбовця, справжнього офіцера і полум'яного патріота України. Він завжди виконував свої обов'язки самовіддано і професійно. З початком російської агресії Андрій Таранов повернувся на державну службу, використовував свої знання і вміння для підготовки підрозділів Збройних Сил України, які вирушали на боротьбу з терористичними бандами, налагоджував ефективну систему протидії ворожій диверсійно-розвідувальній діяльності. Генерал Таранов був одним із рушіїв створення Сил спеціальних операцій, реформування високомобільних десантних військ та спецслужб України. Він брав активну участь у звільненні українських бранців з російського полону.

Шановні колеги, я прошу вшанувати пам'ять генерал-лейтенанта Андрія Таранова хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання).

Дякую.

Шановні народні депутати! Центральна виборча комісія зареєструвала 12 вересня 2016 року народного депутата України, обраного на позачергових виборах народних депутатів України 26 жовтня 2014 року в загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі, Даніліна Владислава Юрійовича, включеного до списку політичної партії «Народний фронт». Відповідно до статті 79 Конституції України перед вступом на посаду народні депутати складають присягу перед Верховною Радою України. Для складення присяги на трибуну запрошується народний депутат України Данілін Владислав Юрійович. Будь ласка.

ДАНІЛІН В.Ю., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня Андрію Володимировичу, народні депутати, громадяни України!

Присягаю на вірність Україні. Зобов'язуюсь усіма своїми діями боронити суверенітет і незалежність України, дбати про благо Вітчизни і добробут Українського народу.

Присягаю додержуватися Конституції України та законів України, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників.

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Вітаю!

Одразу зачитаю заяву.

Відповідно до статті 13 Закону «Про статус народного депутата України» та статті 60 Регламенту Верховної Ради України Данілін повідомляє про своє входження у депутатську фракцію політичної партії «Народний фронт». Привітаємо Даніліна Владислава Юрійовича, який долучається до нашої непростой праці. Вітаємо, друже.

Шановні колеги! В Україні з візитом перебуває депутат Європейського парламенту, заступник делегації Європейський Союз –Україна Міхаель Боні. Високий гість знаходиться в сесійні залі, давайте привітаємо його (*Оплески*). Колеги кажуть мені, що він трохи спізнюється. Ми його ще раз привітаємо, коли він прибуде.

ГЕРАЩЕНКО І.В., перший заступник Голови Верховної Ради України (*загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»*). Пан Боні повертається з Донбасу. Це один із трьох депутатів Європарламенту, які доїхали до Донбасу. Ми привітаємо його за 10 хвилин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Відповідно статті 25 Регламенту у вівторок ми маємо 30 хвилин для виступів уповноважених представників депутатських фракцій та груп із внесенням пропозицій, оголошень, заяв, повідомлень. Прошу представників фракцій та груп записатися на виступи. Колеги, прошу провести запис.

Від Радикальної партії до слова запрошується Олег Валерійович Ляшко. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (*загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка*). Радикальна партія. Шановні колеги! Минулого тижня, впевнений, кожен із вас звернув увагу на страшну новину: затримання терористами на нашому Донбасі дітей-підлітків, яких окупанти звинувачують у диверсійній діяльності. Я прошу показати цих хлопців.

Подивіться на них, будь ласка, колеги народні депутати. Я хочу, щоб побачила вся країна. Якщо хтось із вас запитає, навіщо нам Донбас і чому ми маємо повернути його Україні, згадайте про цих дітей. Їх затримали тільки за те, що вони люблять Україну. Їх звинувачують у вчиненні якихось диверсійних актів. Я не знаю, що вони там вчинили чи не вчинили, але те, що роблять терористи, затримуючи дітей, це варварство. Це абсолютно нецивілізовані, нелюдські відносини.

Я хочу, щоб уся країна знала прізвища цих дітей: Богдан Ковальчук, Арсеній Белавін, Владислав Пазушко, Денис Хмеленко, Ярослав Миронов, Максим Солодовников, Денис Коваль. Їхня вина лише в тому, що вони люблять Україну і хочуть жити в Україні.

Я звертаюся до Президента і до української влади. Радикальна партія вітає зусилля правоохоронних органів і Президента, спрямовані на звільнення заручників. Минулого тижня ми бачили, що кількох заручників було звільнено з багатомісячного полону. Але окремо хочу привернути увагу саме до цього кричущого факту затримання і тримання в заручниках дітей. Я прошу Президента на максимально високих рівнях, скрізь – на будь-яких переговорах порушувати питання звільнення українських дітей.

Окремо привертаю увагу парламенту, народних депутатів до долі 2 мільйонів українців, які через російську окупацію і російську агресію втратили свої домівки на Луганщині та Донеччині. Цих людей сором'язливо називають переселенцями. Це українці, такі ж, як ми. Але в них нині немає дому, роботи, і, як вони вважають, майбутнього. Я хочу сказати цим людям, що Радикальна партія пам'ятає про них і докладе всіх зусиль, щоб про так званих переселенців, а насправді наших братів і сестер – українців, пам'ятала українська влада. Ми вимагаємо передбачити у проекті Державного бюджету видатки на оплату житла для переселенців, на працевлаштування, влаштування їхніх діточок у дитячі садки і школи. Це – наші українці, яких ми повинні захистити і зробити все, щоб вони якнайшвидше повернулися додому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Опозиційного блоку» до слова запрошується Вілкул. Від трибуни, будь ласка.

ВІЛКУЛ О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний народе України! Ніде у світі бюджет не обговорюється на кожній кухні. Люди вже ненавидять цю владу і бояться кожного її наступного кроку, адже життя стає все гіршим. Приклад цього – бюджет геноциду на 2017 рік.

Ви кажете, це чесний бюджет. Можливо, для ваших гаманців він і чесний, але нечесний для мільйонів українців. Мінімальна зарплата 60 доларів – найнижча в Європі. Це чесно? У 2013 році вона була вищою утроє. Основа цього бюджету – не підтримка людей і розвиток економіки, а таємні перемовини уряду з МВФ. Ми за міжнародне співробітництво, але наслідком його не має стати підвищення пенсійного віку, зростання тарифів і цін. Українці мають жити не лише рік після виходу на пенсію. У нас чоловіки в середньому живуть 65 років. Ви хочете, щоб вони виходили на пенсію і помирили?

Ми також проти того, щоб уряд забрав в українців землю і запровадив механізми її продажу. Чого вони хочуть? Розпродати за безцінь наші підприємства – останнє, що залишилося? І це для влади чесність? Ми спілкуємося з людьми і я хочу, щоб усі почули, який бюджет буде чесним.

Перше. Бюджет має бути чесним по відношенню до людей, спрямованим на їхній захист. Треба повернути комунальні тарифи на рівні 2014 року, тому що 80 відсотків громадян вже в листопаді не матимуть змоги їх сплачувати. Фінансування проектів енергозабезпечення має бути збільшено в 10 разів. Зарплати, пенсії, соціальні допомоги мають бути проіндексовані на реальний рівень інфляції – майже удвоє. Має бути забезпечено фінансування програм підтримки переселенців, зокрема створення робочих місць та забезпечення житлом.

Друге. Бюджет має бути чесним для економіки, спрямованим на створення нових робочих місць. Уряд пишається запланованими 3 відсотками росту ВВП. Навіть якщо це правда, ми досягнемо рівня 2013 року лише через 10 років. Але ж це інфляційне зростання. Нічого зростання насправді немає. Тому треба передбачити підтримку галузей, що забезпечать найвищу додану вартість – авіа-, судно- та машинобудування, підтримку сільгоспвиробництва, будівництва інфраструктурних об'єктів. Бюджет має бути чесним для місцевих громад.

Сьогодні однією рукою дають гроші, а іншою – вимагають фінансувати або закрити ПТУ, школи, скасувати пільги. Бюджет має бути чесним.

Насамкінець. Прийняття бюджету має бути прозорим, а не знову вночі, через кулуарні «договорняки». Має бути офіційно оприлюднено Меморандум з МВФ, враховано пропозиції опозиційних фракцій, насамперед «Опозиційного блоку».

«Опозиційний блок» за запропонований урядом бюджет знищення людей і держави не голосуватиме.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Народного фронту» до слова запрошується Максим Бурбак. Будь ласка.

БУРБАК М.Ю., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ №204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»)*. Доброго дня, колеги! Доброго дня, український народ! Хочу почати з того, що ми повинні (це наш обов'язок як патріотів, громадян України) відреагувати на той фарс, що відбувся останніми вихідними в Росії. Це вибори до так званої Державної Думи.

Депутати з «Народного фронту» зареєстрували проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України з приводу невизнання Україною легітимності виборів до Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання, їх результатів та правових наслідків, та відповідно, складу, повноважень, актів та рішень Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання» ([№5135](#)). Кремль провів вибори до так званої Російської Державної Думи на українській території. Вони одразу стали нелегітимними, бо проведені на території незаконно анексованого Криму, на території Української держави. Відповідно до нашого проекту постанови Верховна Рада України не визнає легітимність Державної Думи і ці вибори.

Упевнений, що в нашому парламенті більшість патріотів, хоча й присутня російська агентура. Вибори нікчемні як з політичної, так

і з міжнародно-правової точки зору. Ми не визнаємо цього політичного фарсу і закликаємо весь світ не визнавати результату цих виборів. Закликаємо Президента України порушити питання в Генеральній Асамблеї ООН. Делегація України в ООН має використати всі наявні засоби для міжнародного визнання незаконними парламентських виборів у Росії. Міністерство закордонних справ повинно провести таку само роботу в інших міжнародних організаціях, а також парламентських асамблеях. Вибори до Державної Думи Росії на окупованих територіях України і Грузії – це приклад цинічної зневаги прав людини і міжнародного права.

Ще одне важливе питання – проект закону про Державний бюджет України на наступний рік. Учора його було презентовано, ми мали зустріч із Прем'єр-міністром і обговорили основні положення. Я дуже радий, що вимоги «Народного фронту» зафіксовано.

Перша вимога. Бюджет обороноздатності країни становитиме не менше 5 відсотків валового внутрішнього продукту. У проекті бюджету передбачено суму 129 мільярдів гривень.

Друга. Було підтримано ініціативи Міністерства освіти і науки, колеги пані Лілії Гриневич щодо підвищення на 30 відсотків зарплати педагогічним працівникам.

Третя. Передбачено фінансування в розмірі приблизно 14 мільярдів гривень будівництва і ремонту доріг України.

Упевнений, що ми повинні розглядати цей проект під час дискусій у фракціях, комітетах. Можна критикувати що завгодно, кричати, що все пропало, але треба приймати цей основний для України закон.

І найголовніше. Цього тижня ми повинні підтримати законопроект про спецконфіскацію грошей, украдених режимом Януковича. Хочу нагадати, що 1,5 мільярда доларів уже понад півтора року заарештовані урядом Яценюка і розміщені на рахунках державних банків. Ми повинні повернути ці гроші в бюджет. Голосування за цей законопроект у четвер, врешті-решт, покаже, хто насправді патріот і піклується про державу, а хто – російська агентура, кого за руку завели сюди представники російських кремлівських каналів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Волі народу» до слова запрошується Рибчинський.

РИБЧИНСЬКИЙ Є.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ №211, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний український народе! Шановний Голово! Шановні народні обранці! Ми з вами розуміємо, що ця осінь буде дуже і дуже гарячою. Вона знаменується кількома дуже важливими, насамперед міжнародними подіями. Це вибори до Держдуми «імперії зла» та завершення виборчих перегонів у Сполучених Штатах Америки. Російська Федерація робить фатальну помилку, проводячи вибори в українському анексованому Криму. Вона намагається вплинути і на вибори у США. Притиснута економічними санкціями до стінки, «імперія зла» намагається іти ва-банк. В Україні вона використовує не лише свій широкий військовий потенціал, а й неймовірний потенціал агентурної мережі, яка спирається, зокрема, на політиків і журналістів, інколи – на громадських діячів.

Важко Україні, бо Україна воює на кілька фронтів. З одного боку, виборює справжню свободу і незалежність, з іншого – її роздирає корупція, популізм і боротьба політичних сил за владу. На цьому шляху Україна фактично втрачає головне – єдність нації, солідарність і державні орієнтири.

Зовнішній ворог змусив український народ об'єднатися, але внутрішні вороги намагаються нас знову роз'єднати. Замасковані пристосуванці, кон'юнктурники, популісти є скрізь: у партіях, фракціях і громадських організаціях. Основна їхня мета – зневіра народу, дискредитація авторитетів, глибока внутрішня криза і дестабілізація в державі. До чого вони нас готують? У нас провокаторами є деякі телевізійні канали, які фактично готують український народ до чергових потрясінь. Спекулюючи нібито правильними гаслами, вони не нехтують ні корупцією, ні «договорняками», бо для них набагато важливіші сотні квадратних метрів власного житла, ніж тисячі кілометрів українського кордону.

А тепер хочу трохи сказати про нібито гарні події. Минулого тижня ми отримали черговий транш МВФ і вже 11 жовтня очікуємо відміни візового режиму.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Завершуйте, будь ласка, 15 секунд.

РИБЧИНСЬКИЙ Є.Ю. Звичайно, транш – це дуже добре. Але кредити беремо ми, а віддаватимуть наші діти. А ціни на газ! Хочеться не просто надавати людям субсидії, щоб вони могли платити за газ, а дати можливість народу заробити.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего.

Ігор Гринів, лідер фракції «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

ГРИНІВ І.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановна президіє! Шановні колеги! Хочу розпочати свій виступ із організаційних питань, потрібних для роботи парламенту. Учора на засіданні Погоджувальної ради ми закликали всіх голів фракцій розглянути цього тижня дуже важливі організаційні питання. Наголошую, що на сьогодні в парламенті склалася загрозлива ситуація: із 28 комітетів Верховної Ради України разом зі спеціальною контрольною комісією сім комітетів не мають голів, тобто рівно чверть комітетів без легітимного керівництва. Із 422 народних депутатів 22 не входять до складу жодного комітету. Лише 10 із них – члени нашої фракції, які не є членами комітетів.

Красномовний приклад. Минув рівно рік, як члени нашої фракції Григорій Шверк та Владислав Севрюков написали заяви про входження до Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики. Досі питання не розглянуто, народні депутати не можуть повноцінно працювати в комітеті.

Ще одна страшна цифра: 50 відсотків засідань комітету не відбуваються через відсутність кворуму. За такої роботи профільних комітетів Верховної Ради відповідно непрацездатним є й парламент, адже роботою народних депутатів насамперед повинно бути вивчення й обговорення законопроектів, а не популістські виступи з трибуни.

Як я зрозумів, це не панацея, судячи з виступу одного з віцепрем'єрів колишнього уряду, який обіцяв покращання вже сьогодні. Він говорить про бюджет, якого, вочевидь, навіть в очі не бачив. Жодне зі згаданих положень, зокрема стосовно пенсійного віку, не відображене у проекті бюджету. Треба припиняти демагогію та популізм.

Я хочу навести слова відомого політика, Прем'єр-міністра Великобританії Маргарет Тетчер, яка свого часу вивела економіку країни з глибокої кризи. Цей досвід для України є дуже цінним. Вона сказала: «Лікувати застарілі британські хвороби соціалізмом – це як лікувати лейкемію п'явками». Чинний уряд віддає борги попередніх урядів. Насправді вперше за останні роки з'явилася можливість віддати частину боргів.

У проекті бюджету заплановано підвищити зарплати вчителям на 30 відсотків, лікарям – на 20 відсотків. Зрозуміймо, що ми живемо в одній країні. Голосними заявами країни не збудуєш.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Ігоре.

Олександр Біловол від групи «Партія «Відродження» запрошується до виступу з трибуни. Будь ласка. За ним — «Самопоміч», потім – «Батьківщина».

БІЛОВОЛ О.М., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (одномандатний виборчий округ №180, Харківська область, самовисуванець). Шановна високоповажна президіє! Високоповажні колеги! Насамперед хочу, щоб ми привітали наших паралімпійців, які приїхали з Паралімпійських ігор, зайняли третє місце у світовому рейтингу, 117 разів піднімали прапор нашої країни (*Оплески*). Давайте стоячи привітаємо наших паралімпійців (*Оплески*). Дякую. Я думаю, що нашому уряду і Верховній Раді треба звернути увагу на патріотів, підтримати їх матеріально, щоб продемонструвати величезну повагу до спорту і до цих героїчних людей.

Шановні колеги, минулого тижня всі мажоритарники працювали в округах. Група «Партія «Відродження» представлена 23 народними депутатами, кожен із яких працював у своєму окрузі. Найголовніше, що ми почули від виборців, – люди хочуть зрозуміти, чого їм чекати у 2017 році: чи зможуть вони сплачувати тарифи, коли розпочнеться опалювальний сезон, чи буде проіндексовано заробітну плату й пенсії,

чи будуть ліки в лікарнях, чи зможуть їхні діти ходити до школи. Депутатська група «Партія «Відродження» має кілька принципових вимог до проекту Державного бюджету на 2017 рік.

Перше. Підвищення соціальних стандартів у 2017 році має бути не нижчим за темпи інфляції за останніх два роки. Ми вимагаємо підвищити соціальні стандарти в бюджеті на 2017 рік у півтора разу, а не на запропоновані Кабінетом Міністрів України 10 відсотків. Вимагаємо, щоб прожитковий мінімум у нашій країні становив 2 тисячі 709 гривень і, головне, з початку 2017 року.

Друге. Треба обов'язково звернути увагу, що в Державному бюджеті на 2017 рік має бути 100-відсоткове фінансування сфери освіти і науки. Ми повинні передбачити стипендії для студентів, державне фінансування професійно-технічних училищ. І найголовніше – маємо підтримати наукову діяльність, особливо цього потребує Національна академія наук і галузеві академії: медична, педагогічна, правова та інші.

У бюджеті на 2017 рік обов'язково мають бути передбачені кошти на обіцяну програму «Шкільний автобус», тому що в 2016 році було закрито багато шкіл і на сьогодні немає можливості підвозити дітей до школи. Тому ми звертаємося до уряду, Прем'єр-міністра України, щоб Верховна Рада розв'язала цю проблему.

І найголовніше питання, яке порушують на сьогодні виборці, – про співпрацю нашої держави, Кабінету Міністрів України, парламенту з Міжнародним валютним фондом. Ми повинні сказати людям, хто творить бюджет на 2017 рік – Кабінет Міністрів чи Міжнародний валютний фонд. Міжнародний валютний фонд знову порушує питання про зменшення пільгових гарантій, зниження соціальних стандартів, підвищення пенсійного віку, закриття шкіл і лікарень. Ми звертаємося до Кабінету Міністрів: схаменіться, займіть державницьку позицію.

З уст можновладців почало лунати питання продажу землі. Шановні, дорогі колеги! Ми повинні сьогодні це питання принципово розглянути. Єдине, що залишилося в нашій країні, – земля. Це надбання народу і право людей бути господарями своєї землі. Шановні колеги, я хочу звернутися до кожного парламентарія...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего.

До слова запрошується лідер фракції «Самопоміч» Олег Березюк. Прошу, пане Олеже.

БЕРЕЗЮК О.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Вельмишановна пані головуєча! Вельмишановні пані та панове! У моєму виступі три дуже важливі частини.

Перша – Мінськ. Учора на засіданні Погоджувальної ради один із керівників груп, ніби прогулюючись, сказав, що нам треба прийняти кілька законів на виконання Мінських угод. Що це за закони? Про здачу української суверенності й самостійності? На виконання Мінських угод нам треба прийняти один закон – про окуповані території, де зазначити, що Росія – це країна-агресор, яка окупувала наші території тимчасово, колись ми їх звільнимо, коли станемо сильною державою. Дуже важливо сьогодні знати: ми в парламенті не повинні допустити того, що може зруйнувати нашу незалежність. Ми маємо усвідомити об'єктивну реальність – країна окупована і перебуває у війні з російським агресором.

Друга, дуже важлива, без якої немає першої, а держава немає сили. Це бюджет. Ми ретельно вивчаємо кожну цифру. Є три дуже важливі частини надходження до бюджету. Ніхто протягом двох років не займається митницею. Ця діра забирає мільярди українських грошей, тобто ще один бюджет України. А деякі митники після того, як розслабляться, кажуть, що не один. Панове в уряді, будь ласка, займіться цим.

Випадок з Укртрансгазом засвідчив, що уряд не займається дохідною частиною бюджету, відбуваються махінації. Укртрансгаз перебуває в ручному управлінні, витягуючи з бюджету десятки мільйонів доларів.

Що стосується підприємництва, ми повинні надалі знижувати податкову базу, щоб зарплати були «білими», а надходження до бюджетів міст, сіл і держави зросли.

Щодо видаткової частини є три дуже важливі складові.

Перша – армія. Видатки на армію без цивільного контролю в парламенті – це викидання грошей на вітер. Пристосуванці, на превеликий жаль, витратять ці гроші не на армію. Але армія нині має бути основним видатком, бо це – сила нашої держави.

Друга – медицина. На сьогодні це другий фронт, гине дуже багато людей. Видатки на медицину є критичними, але ми повинні

допомогти новій команді прийняти закон про незалежність лікарських установ, їх автономію, щоб гроші працювали ефективніше.

Третя – освіта. Хто придумав забрати із освітньої субвенції гроші на енергоносії? Це злочин. Ми матимемо вчителів, учнів, холодні школи або пусті місцеві бюджети, які не можуть фінансувати освіту, зокрема ПТУ. Ці речі є дуже важливими.

Третя, можливо, найважливіша частина, без якої не потрібно й бюджету. Це деспотія і переслідування. Я спостерігаю, що, напевно, вперше у ХХІ столітті після епохи сталінізму із політичними опонентами в країні з успіхом борються, не лише переслідуючи окремих осіб. Борються облогами цілих міст. Я маю на увазі «сміттєву облогу» Львова. Один із чиновників Кабінету Міністрів сказав: якби не політизація цього питання, його можна було б вирішити за один день. Це правда. Нехай Перший віце-прем'єр-міністр, який це сказав, назве прізвище людини, яка політизує проблему, шантажує людей, місто і цілу Україну.

Отже, три важливих питання: мир, бюджет і деспотія, які на сьогодні потребують вирішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується лідер фракції «Батьківщина» Юлія Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Хочу звернутися до всіх українців, громадян України, які розуміють, що відбувається з державою, і усвідомлюють, що в країні не хаос, не безлад, а виконання спланованої стратегії ліквідації української держави, української нації. Усе це упаковано у прекрасні коробки реформ.

Дорогі друзі, якщо ви упакуєте стратегію руйнації держави в оболонку реформ, то подивіться на реальні показники, з якими країна живе останніх два роки. Наведу всього кілька цифр і вам стане зрозуміло. Не рахуйте показники у гривнях, тому що гривня роздута,

повністю знищена інфляцією і неміряною емісією, зруйнована фінансова система. Порахуйте ключові показники у валюті. Із 2013 року валовий внутрішній продукт держави зменшився у валютному обчисленні в 1,9 разу. Жодна країна світу ніколи не зазнавала таких нищівних ударів. Якщо ви порахуєте у валюті, то видатки на охорону здоров'я із 2013 року зменшено в 2,75 разу, усі ліки ми купуємо за валюту. На освіту видатки зменшено у 2,6 разу, на культуру – у 2,4 разу тощо. На сьогодні реальна стратегія, що не оприлюднена – на знищення держави. Запропонований проект бюджету і пропозиції уряду Міжнародному валютному фонду для збалансування фінансів – це, по суті, стратегія ліквідації незалежної держави Україна і української нації.

Я хочу вам сказати, що все вписується в цю стратегію. Наприклад, готується масштабний продаж сільськогосподарських земель. У державному бюджеті проводяться дві стратегії. Перша – скасування пільгової системи для фермерських господарств і малих аграрних підприємств, внаслідок чого аграрії не отримають 30 мільярдів гривень. Вони реально втратять землю і можливість її обробляти.

Те само стосується децентралізації. Децентралізація позбавить села, селища і міста районного підпорядкування ключового бюджетотворюючого податку – податку на доходи фізичних осіб. Громадян України позбавили навіть мінімального прожиткового рівня.

Я хочу, щоб ви знали, що злочинний режим Януковича сплачував мінімальну пенсію і мінімальну заробітну плату за методологією, яка дорівнює тому, що передбачає закон. Нині згідно з методологією це 45 відсотків мінімальної заробітної плати, вона знижується протягом останніх двох років.

Я хочу, щоб ви подивилися на проект бюджету іншими очима: замість децентралізації – централізація, замість підняття народу – стратегія знищення і стратегія ліквідації українського народу. Я прошу зробити сьогодні кілька кроків. Міжфракційну команду (не бюджетний комітет), наділену інтелектом, яка розуміє, що відбувається з країною, я прошу зробити негайний незалежний аналіз проекту бюджету. У нас є право за Регламентом звернутися до Рахункової палати і вимагати експертизи проекту бюджету на наступний рік. Треба зробити це.

І оприлюдніть, будь ласка, Меморандум з МВФ. Від учорашнього дня нам обіцяють оприлюднити, але кажуть, що немає українського

тексту. Як Гройсман підписував його, якщо він не володіє англійською? Припиніть знущатися над державою!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до першого питання порядку денного. Першим на порядку денному проект Постанови «Про порядок денний п'ятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання» ([№5060](#)) з урахуванням усіх додатків для прийняття в цілому. Колеги, є прохання розглянути за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів зайти до залу, зайняти робочі місця. У нас сьогодні дуже насичений порядок денний, до якого дуже сумлінно готувалися комітети. Сьогодні ми маємо блок питань з інформатизації та, як і обіцяли, блок питань щодо аграрної політики. Колеги також буде пропозиція розглянути три питання щодо децентралізації, які ми не встигли розглянути. Тому я пропоную працювати дуже динамічно, активно. Прошу підтримати пропозицію про розгляд за скороченою процедурою проекту постанови №5060. Чи підтримується моя пропозиція? Підтримується. Колеги, підтримується пропозиція про розгляд питання про порядок денний за скороченою процедурою? Підтримується.

Колеги, прошу підготуватися до голосування. Прошу підтримати пропозицію про розгляд проекту Постанови «Про порядок денний п'ятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання» ([№5060](#)) за скороченою процедурою. Прошу голосувати. Будь ласка, голосуємо, колеги.

«За» – 178.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, на виконання доручення Голови Верховної Ради України від 12 вересня 2016 року в Апараті Верховної Ради України завершено опрацювання додаткових пропозицій комітетів Верховної Ради до проекту порядку денного п'ятої сесії. У складі доопрацьованого проекту порядку денного до його розділу I «Питання, підготовлені до розгляду на пленарних засіданнях» пропонується включити

775 питань, до розділу II «Питання, які доручається підготувати і доопрацювати для розгляду на розгляд сесії» – 1375. Разом – 2 тисячі 150 питань. Уточнено також переліки законопроектів, які за висновками попереднього розгляду комітети пропонують не включати до порядку денного сесії.

Шановні колеги, було проведено масштабну роботу, фактично всі пропозиції комітетів та фракцій до проекту постанови №5060 враховано. Прошу зал підтримати. Я знаю, що минулого разу лунали пропозиції підтримати всі зареєстровані законопроекти. Ідеться лише про додаткових 150 законопроектів, але я поставлю на голосування першу пропозицію, що сформульована відповідно до Регламенту, про законопроекти, запропоновані комітетами і фракціями, потім – другу щодо підтримки всіх зареєстрованих законопроектів. Якщо ці дві пропозиції не пройдуть, я пропонуватиму піти за формулою минулого тижня – тижневий розклад. Під час обговорення ми зможемо вийти на найбільш оптимальну пропозицію.

Колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти. Прошу провести запис.

Тетяна Ричкова, «Блок Петра Порошенка», передає слово... Хто від БПП виступатиме? Пане Ігорє Гринів, хто від БПП буде виступати? Князевич. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Руслана Князевича.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Дякую, Андрію Володимировичу. Шановні колеги! Якщо ми хочемо нарешті спробувати упорядкувати наше внутрішнє парламентське життя з точки зору законодавчого процесу, то, безумовно, варто починати з того, що зробити перший крок із формування порядку денного сесії. Пропозиції, запропоновані вами первинно, чітко відображають і Закон «Про Регламент Верховної Ради України», і логіку, багато разів запропоновану нашими європейськими партнерами. Ідеться про те, що саме комітети мають бути первинними ланками, майданчиками для дискусій, вони повинні напрацьовувати ті пропозиції, які потім можуть стати предметом обговорення в сесійному залі.

Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Прошу звернути увагу, що в Регламенті є стаття, яку підтримують наші закордонні партнери і вимагають її значно посилити, якою передбачено

уповноважити кілька комітетів, щоб вони мали право первинної ревізії всіх законопроектів. У разі негативного висновку такі законопроекти апріорі не можуть бути предметом розгляду в сесійній залі. Більше того, вони вимагають, щоб це було імперативно, навіть готові йти далі норм Регламенту. А Регламентом передбачено, що такі комітети мають сповіщати керівництво парламенту, яке вже із власної ініціативи має повертати законопроекти. Нам від цієї логіки не можна відмовлятися, бо в іншому разі те, що ми називаємо законодавчим спамом, буде накривати нас з кожним днем все більше.

Давайте хоча б спробуємо зробити перший крок до реформи парламенту в питаннях законодавства і, базуючись на пропозиції Голови Верховної Ради, розмежувати законопроекти, беручи до уваги не пропозиції фракцій, а пропозиції профільних комітетів. І нехай профільні комітети несуть відповідальність за ті законодавчі акти, які вони готові супроводжувати від реєстрації до прийняття в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Руслане.

До слова запрошується Бабак Альона Валеріївна. Вона передає слово Олегові Березюку. Будь ласка.

БЕРЕЗЮК О.Р. Вельмишановний пане Голово! Вельмишановні колеги! Те, що сьогодні пропонує Апарат Верховної Ради і керівництво парламенту, беззастережно, є кроком уперед. Не можна обмежувати законодавчу ініціативу народного депутата, але кожна інституція повинна мати структуру. До цього залу мають потрапляти законопроекти не просто геніальних народних депутатів, а такі, що пройшли через колективний розум комітету або комітетів. Це дуже правильно. Не завжди комітети можуть бути ефективними, але це на сьогодні. Запропонована Головою Верховної Ради і Апаратом Верховної Ради система є правильним шляхом до структурованої роботи і побудови інституції, яка матиме авторитет перед своїми депутатами і перед людьми. Тому наша пропозиція – голосувати за цей проект порядку денного, хоча він є недосконалим. Ви знаєте, що цей зал має можливість удосконалювати (як у лапках, так і не в лапках) порядок денний своїм голосуванням. За один день ми вносимо законопроект до порядку денного, голосуємо в першому, другому, третьому і десятому

читаннях. Більше того, навіть публікуємо за один день у газеті. Тому наша пропозиція – голосувати.

Водночас просимо додати до цього списку проект закону про доступ родичів до реанімації. Багато моїх колег лікарів, можливо, мене засудять, скажуть, що вони заважають. Ні, родичі ніколи не заважають. Бувають різні випадки, але ми допоможемо медицині бути кращою, коли поруч із хворими перебуватимуть ті, хто їх любить, молитиметься за них або навіть допомагатиме тим, хто іноді не справляється зі своєю роботою.

Наступний дуже важливий законопроект – про вибори на пропорційній основі з відкритими списками. Це майбутнє успішної держави, майбутнє якісної політичної системи. Не будемо цього боятися і зробимо це – проголосуємо сьогодні за структуру парламенту – чи не єдину на сьогодні інституцію, яка будується і позбавлена деспотії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від Радикальної партії Андрій Лозовий передає слово Галасюку. Будь ласка, пане Вікторе.

ГАЛАСЮК В.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Фракція Радикальної партії підтримує прийняття цього документа. Водночас ми хочемо наголосити, що першочергово треба включити до порядку денного законопроекти, спрямовані на розвиток промисловості та збереження державного майна України: [№5065](#) про заборону приватизації «Турбоатому», [№5113](#) про реструктуризацію та фінансове оздоровлення «Південмашу», щоб урятувати українську космічну індустрію, [№4703-1](#) про мораторій на видалення зелених насаджень у місті Києві.

Шановні колеги, ми взагалі маємо зробити першочерговий акцент на законопроектах, спрямованих на формування дохідної частини бюджету, створення нових робочих місць, збільшення виробництва, експорту та інвестицій, щоб почати жити не за рахунок інфляційного моховика та кредитів МВФ, які створюють лише ілюзію стабільності та надходжень до бюджету. Це «дуті» доходи до бюджету,

а нам потрібні справжні доходи від податків зі зростання економіки, а для цього потрібні конкретні інструменти. Ці конкретні інструменти вже запропоновано фракцією Радикальної партії, нашими колегами, серед яких Експортно-кредитне агентство, індустріальні парки. Розроблено низку галузевих законопроектів про здешевлення деревообробного обладнання, про зняття імпортного мита на металобрухт для українських металургів, інші важливі законопроекти. Ми підтримуємо пропозицію і наголошуємо на необхідності включення цих додаткових законопроектів до порядку денного.

Ще раз звертаюся до Голови Верховної Ради з проханням провести наступного тижня в парламенті день української промисловості, прийняти закони на розвиток економіки і підвищення доходів громадян. Це принципова позиція фракції Радикальної партії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

На засіданні Погоджувальної ради ми узгодили, що наступний пленарний тиждень розпочнемо з розгляду питань екології та промисловості. Те питання, яке ми вчора узгодили, не буде порушено цього тижня.

Від «Батьківщини» Іван Крулько. Будь ласка, пане Іване.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Фракція «Батьківщина» не змінила своєї позиції. Ми голосуватимемо за порядок денний сесії, до якого включено всі без винятку законопроекти, зареєстровані суб'єктами права законодавчої ініціативи. Кожен суб'єкт права законодавчої ініціативи, кожен народний депутат відповідно до Конституції рівний з усіма іншими суб'єктами права законодавчої ініціативи. Тому треба йти саме таким шляхом. Якщо законопроект зареєстровано і внесено на момент голосування, ми маємо включити його до порядку денного і голосувати.

Водночас пропонуємо першочергово проголосувати питання, вирішення яких потребують українські громадяни. Давайте запровадимо, нарешті, день українців в українському парламенті, коли будуть проголосовані питання про ТСК щодо тарифів, про мораторій на

виселення людей із квартир за несплату цих драконівських тарифів, про мораторій на продаж земель сільськогосподарського призначення. Ось яким має бути день українців в українському парламенті. Якщо буде запроваджено такий день, «Батьківщина» одногolosно голосуватиме за питання, вирішення яких чекають українські громадяни. А щодо порядку денного, треба голосувати за всі законопроекти, які зареєстровано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, питання порядку денного сесії є ключовим. Не прийнявши хоча б одного з рішень, ми не можемо переходити до розгляду жодного питання порядку денного, що стоїть у першому читанні. Наголошую: жодного. Це надзвичайно відповідальне і важливе голосування. Я поставлю на голосування всі три пропозиції, що лунали з трибуни: перша – проект постанови №5060, внесений за пропозиціями комітетів; друга – усі законопроекти, як пропонував Іван Крулько; третя, яку озвучив «Народний фронт», – зареєструвати тижневий календарний план, щоб ми могли рухатися далі (*Шум у залі*). Пане Олеже, це передбачено першою, другою або третьою пропозицією. Це передбачено всіма трьома пропозиціями.

Я прошу секретаріат Верховної Ради запросити всіх до залу, підготуватися до голосування. Поки народні депутати заходять, запрошую до слова заступника Голови Верховної Ради України Оксану Сироїд. Будь ласка, пані Оксано.

СИРОЇД О.І., заступник Голови Верховної Ради України (*загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»*). Я хочу звернутися не стільки навіть до народних депутатів, як до людей. Я не впевнена, чи знають українці, скільки законопроектів зареєстровано в парламенті, а скільки приймається. Реєструються тисячі, приймається менше 5 відсотків. Це, на жаль, законодавчий смітник, що псує роботу і депутатів, і Апарату Верховної Ради.

Американці пишаються прийняттям своїх поправок. Досі всі пам'ятають поправки по іменах, як поправку Джексона-Веніка. Хтось із нас пам'ятає, чиї законопроекти було прийнято? Хіба ми не варті того, щоб пишатися рішеннями – не тими законопроектами, які ми реєструємо, а тими, які прийнято.

Я вважаю, що ми повинні, нарешті, йти до якості. До речі, таку якість треба вирощувати в собі, дбати, щоб кожне рішення, яке ми пропонуємо, було кращим за попереднє, а не просто, щоб їх було більше. Треба голосувати сьогодні за цю пропозицію, тому що це поступ на шляху поліпшення якості законодавчої роботи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Оксано.

Я прошу колег зайти до залу, підготуватися до голосування. Ми часто дискутуємо про реформу парламенту з міжнародними колегами, а коли доходить до рішення, нам чомусь усе важче з реформами.

Звертаюся до голів фракцій. Чи не буде заперечень у залі, якщо я поставлю три пропозиції на рейтингове голосування, а потім ту з них, що набере найбільше голосів, поставлю вже на голосування щодо прийняття рішення, щоб не було відхилення? Чи приймається така пропозиція? Колеги, прошу керуватися такою логікою. Я поставлю на рейтингове голосування три пропозиції.

Перша – прийняти за основу і в цілому проект постанови №5060, друга (пропозиція Крулька, «Батьківщина») – усі законопроекти, третя – тижневий календарний план. Ту, що набере найбільше голосів, я поставлю на голосування щодо прийняття рішення. Приймається? Тоді прошу підготуватися до голосування. Прошу зайняти свої робочі місця. Колеги, це, справді, важливе голосування. Я оголошую три рейтингових голосування.

Перше рейтингове голосування щодо прийняття за основу і в цілому проекту Постанови «Про порядок денний п'ятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання» (№5060). Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати. Будь ласка, колеги, голосуємо. Прошу підтримати.

«За» – 209.

Наступна пропозиція – щодо включення до порядку денного п'ятої сесії всіх законопроектів, зареєстрованих відповідно до Регламенту на момент голосування. Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати. Нагадую: це рейтингове голосування. Будь ласка.

«За» – 188.

Третя пропозиція. Колеги, давайте на ній сконцентруємося. Я прошу вас затвердити порядок денний сесії на цей тиждень, щоб ми

зможли розблокувати роботу і почати працювати. Хто підтримує пропозицію затвердити тижневий порядок денний Верховної Ради України на 20-23 вересня, прошу голосувати. Сигнальне голосування. Колеги, прошу підтримати, щоб ми могли почати працювати.

Рейтингове голосування. Прошу проголосувати.

«За» – 219.

Остання пропозиція набрала найбільше голосів.

Колеги, звертаюся до всіх народних депутатів, зокрема до тих, чий законопроекти маємо сьогодні розглядати, з проханням підтримати ту пропозицію, що набрала найбільшу кількість голосів. Я дуже прошу всіх сконцентруватися. Пропозицію, що набрала найбільшу кількість голосів, я поставлю на голосування. Прошу підтримати, колеги.

Ставлю на голосування пропозицію підтримати і затвердити тижневий порядок денний пленарних засідань Верховної Ради України на 20-23 вересня за основу і в цілому. Прошу проголосувати дану пропозицію. Голосуємо, колеги. Прошу підтримати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Дякую за підтримку. Сподіваюся, що наступного тижня ми зможемо вийти на кінцеву пропозицію щодо проекту постанови [№5060](#) і прийняти її в цілому.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Розпочинаємо розгляд питань інформатизації. Першим у блоці питань для розгляду в першому читанні стоїть проект Закону «Про електронні комунікації» ([№3549](#)), а також законопроекти [№3549-1](#) і [№3549-2](#). Колеги, є пропозиція розглянути за скороченою пропозицією. Прошу підтримати. Будь ласка, голосуємо.

«За» – 194.

Рішення прийнято.

Є кілька доповідачів, я запрошуватиму до слова по черзі.

До доповіді запрошується спочатку народний депутат Мороко Юрій Миколайович. Будь ласка.

МОРОКО Ю.М., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Уважаемые народные депутаты! Вашему вниманию предлагаются три альтернативных законопроекта об электронных коммуникациях. В чем их принципиальное различие? Два законопроекта №3549 и №3549-2 (Бабенко, Лукьянчук, «Народный фронт») выписаны в формате Конституции, а третий законопроект №3549-1 противоречит Конституции. Это официальное заключение Главного научно-экспертного управления Аппарата Верховной Рады, которое отмечает, что в законопроекте №3549-1 предлагается создать телекоммуникационные отрасли национального оператора в форме неконституционного органа. Он не будет относиться к исполнительной власти, но получит огромные властные полномочия: от наложения крупных штрафов до приостановки деятельности предприятия без решения суда. Создает орган Президент, он же принимает и увольняет без каких-либо процедур. Но по Конституции, если вы помните, у нас три ветви государственной власти: законодательная, исполнительная и судебная. Значит, регулятор может относиться только к исполнительной власти. Но тогда Президент не имеет права создавать такой орган, потому что он имеет полномочия на создание только консультативных, совещательных и вспомогательных органов. А регулятора, который может остановить деятельность предприятия без решения суда, очень трудно отнести к консультативному органу. Для содержания этого неконституционного органа в законопроекте №3549-1 предлагается ввести новый налог на всю телекоммуникационную отрасль, который будет поступать не в государственную казну, а напрямую на счета регулятора, и он за них отчитываться не будет. Бюджет регулятора будет увеличен в 13 раз: с 32 до 400 миллионов. Главное научно-экспертное управление Аппарата Верховной Рады считает такой особый способ финансирования прямым путем к созданию коррупционных схем.

По мнению ГНЭУ (я с ним согласен), все три законопроекта надо отправить на доработку, предложив авторам объединить их на основе законопроекта №3549-2 (Лукьянчук, Бабенко) или законопроекта №3549, которые не противоречат...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви завершили? Дякую.

До співдоповіді запрошується народний депутат Данченко Олександр Іванович. Будь ласка.

ДАНЧЕНКО О.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Доброго дня, шановний головуєчий! Доброго дня, колеги! Як автор хочу представити вам законопроект №3549-1, який підтримано Президентом України як невідкладний. Цей законопроект розроблявся членами всіх парламентських фракцій. У ньому пропонується змінити застаріле протягом 18 років законодавство в галузі телекомунікацій. Майже 18 років законодавство не змінювалося.

Що пропонується даним законопроектом? Насамперед удосконалити контроль у сфері електронних комунікацій з метою запобігання правопорушень та зниження потенційно можливого тиску на суб'єктів господарювання, зменшити кількість перевірок, забезпечити конкурентоспроможність ринку, створити можливості для розвитку віртуальних операторів, чого в нас наразі не існує.

Дуже важливий блок щодо дерегулювання. Пропонується відмінити ліцензування 90 відсотків видів діяльності, забезпечити ліцензування технічного номерного та природного радіочастотного обмежених ресурсів. Усі інші ліцензування відміняються. Запроваджується вільний вихід на ринок, так званий принцип мовчазної згоди, коли оператор просто каже, що готовий працювати і ніяких документів не потрібно.

Запропоновано удосконалити механізм захисту прав споживачів електронних комунікаційних послуг, також вводиться реальний незалежний регулятор – фінансовий і інституціональний, порушено питання щодо інституціональної незалежності. Але ці положення потребують доопрацювання до другого читання.

Дуже важливо, що цей законопроект відкриває шлях до мережі четвертого і п'ятого поколінь, тобто це рефармінг, технологічна нейтральність. Якщо ми відстали із запровадженням 3G на 15 років, то прийняття цього законопроекту в цілому на цій сесії дасть змогу в I кварталі 2017 року підготувати ринок до впровадження мереж четвертого та п'ятого поколінь. А це інвестиції в державу, це справжній розвиток електронного цифрового суспільства, тому що жодне

електронне врядування без доступу кожної людини до високошвидкісного Інтернету не буде розвиватися.

Прошу підтримати законопроект №3549-1 і доопрацювати його до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Остання співдоповідь.

Народний депутат Лук'янчук Руслан Валерійович. Будь ласка.

Потім буде виступ від комітету. Руслан Валерійович.

ЛУК'ЯНЧУК Р.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня, шановний головуючий, шановні колеги! Прийняття законопроекту про електронні комунікації є вкрай актуальним, тому що чинні закони «Про телекомунікації» та «Про радіочастотний ресурс України» безнадійно застаріли. Україна має узгодити своє законодавство з європейським. Нового закону вимагає галузь, затягування з його прийняттям неприпустиме.

Для прискорення законодавчого врегулювання сфери електронних комунікацій я та колега Валерій Бабенко готові зняти з розгляду законопроект №3549-2. Але треба чітко розуміти, що законопроект №3549-1 містить низку суттєвих недоліків. По-перше, не врегульовано питання про радіочастотний ресурс; по-друге, вводиться ліцензування номерного ресурсу, хоча нині діяльність у цій сфері врегульована; по-третє, «Прикінцевими положеннями» безпідставно звужуються повноваження Держспецзв'язку; по-четверте, що найголовніше, законопроект не повною мірою узгоджується з Конституцією, про що чітко зазначено у висновку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради.

Я вважаю за необхідне врахувати ці чотири недоліки, після чого я і колега Валерій Бабенко, а також фракція «Народний фронт» підтримає законопроект у другому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується заступник голови Комітету з питань інформатизації та зв'язку Усов Костянтин Глібович. Будь ласка.

УСОВ К.Г., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (одномандатний виборчий округ №33, Дніпропетровська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Комітет Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку розглянув усі три законопроекти про електронні комунікації – №3549, №3549-1, №3549-2, внесені народними депутатами, і зазначає, що Президент України відповідно до статті 93 Конституції України визначив законопроект №3549-1 невідкладним для позачергового розгляду Верховною Радою України.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своїх висновках до законопроектів про електронні комунікації висловлює зауваження та зазначає, що вони мають аналогічний предмет регулювання. У зв'язку з цим під час подальшої роботи їх, безумовно, варто об'єднати в один, взявши за основу законопроект №3549-1 з урахуванням висловлених зауважень.

Розглянувши законопроекти, члени комітету погодилися з викладеними в них положеннями і наголосили на важливості гармонізації законодавства України у регульованій сфері із законодавством Європейського Союзу та приведення його у відповідність з вимогами Міжнародного союзу електрозв'язку. Водночас народні депутати зазначили, що положення законопроектів потребують вдосконалення.

Зважаючи на викладене, комітет рекомендує Верховній Раді України проект Закону «Про електронні комунікації» (№3549-1), внесений народними депутатами Данченком та групою авторів, прийняти за результатами цього розгляду в першому читанні та за основу. Прошу підтримати рішення комітету.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, доповіді завершено.

Прошу записатися на обговорення: два – за, два – проти. Будь ласка.

Альона Бабак, фракція «Самопоміч». Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

БАБАК А.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Прошу передати слово Роману Семенусі.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги! Шановний пане Голово! Справді, на сьогодні телекомунікаційна галузь є одним із драйверів економіки України, але без суттєвої законодавчої реформи не варто очікувати на подальший стрімкий розвиток цифрового суспільства. Що саме нам дасть прийняття такого базового закону?

Перше. Введення низки дерегуляційних заходів, а саме скорочення кількості ліцензій із семи до двох, спрощення початку ведення бізнесу, запровадження повідомного принципу.

Друге. Запроваджуються такі інновації, як спільне використання радіочастотного ресурсу, можливість діяльності віртуальних операторів, переходу від одного до іншого оператора без зміни номера.

Але ключова ідея законопроекту – закласти такі правові засади формування національного регулятора в галузі зв'язку, що забезпечать його рівновіддаленість як від уряду, так і від великого бізнесу. Справжню незалежність будь-якого національного регулятора можуть гарантувати інституційна та фінансова незалежність. Фракція «Об'єднання «Самопоміч» підтримуватиме головні ідеї законопроекту №3549-1, але звертаю увагу на те, що ми маємо закласти такі інституційні аспекти для посилення регулятора: кожен член має добиратися і призначатися за однаковою процедурою, голову комісії мають обирати самі члени з-поміж себе. Голова колегіального органу не може мати інших функцій, окрім представницьких. Усі рішення регулятора, як нормативні, так і розпорядчі, мають прийматися простою колегіальною більшістю. Гарантія незалежності під час призначення – Президент може мати лише номінальне право затверджувати тих, кого обрала своїм рішенням комісія. Ми маємо закласти гарантії, щоб унеможливити тиск та звільнення, чітко виписавши підстави та процедуру такого звільнення.

І наостанок. Саме в законі ми маємо передбачити граничну чисельність комісії. Шановні колеги, попри всю критику, що лунала, закликаємо підтримати законопроект у першому читанні із суттєвим доопрацюванням його до другого читання.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується Кишкар Павло Миколайович. Будь ласка.

КИШКАР П.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Народний Рух України підтримуватиме даний законопроект і просить долучитися до такої підтримки всіх колег.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Останній запис на виступ. За 3 хвилини відбудеться голосування. Я дуже прошу голів фракцій запросити народних депутатів до залу. Я дуже прошу секретаріат Верховної Ради повідомити, що за 3 хвилини відбудеться голосування.

Запрошую до слова Кириченка Олексія Миколайовича... Чижмарю... Але надалі передавайте слово у мікрофон, це ж не складно.

Увімкніть мікрофон Чижмаря, будь ласка.

ЧИЖМАРЬ Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Фракція Радикальної партії Олега Ляшка. Шановні колеги, зрозуміло, що електронні комунікації потребують нині приведення до тих стандартів, що існують у Європі. Водночас, беручи за приклад Європу, ми повинні взяти за основу їхнє ставлення до власної Конституції, яка є гарантом дотримання прав і свобод кожного громадянина. Жодна державна установа в Європі,

яку ми маємо за приклад, не візьме на себе повноважень, що за Конституцією їй не належать.

У даному законопроекті запропоновано закріпити за Президентом повноваження призначати керівників центрального органу виконавчої влади, що є порушенням чинної Конституції, яку ми повинні поважати як Основний Закон, у якому виписано всі основи української демократії, свободи і незалежності. Сьогодні ми хочемо розглянути законопроект, яким пропонуємо передати Президенту невластиві йому повноваження, адже Конституцією України чітко визначено повноваження Президента і жодних інших встановлювати законами ми не можемо. Фракція Радикальної партії не підтримуватиме даний законопроект, поважаючи чинну Конституцію України. Вважаємо, що лише дотримання Конституції сприятиме наведенню ладу й порядку в Україні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, нагадаю, що законопроект запропоновано прийняти лише в першому читанні. До другого читання можна буде внести пропозиції та поправки для обговорення. Колеги, прошу перед голосуванням провести внутрішні консультації, тому що до подібних блоків питань комітети готуються тижнями, проводиться величезна професійна робота шляхом дискусій у фракціях і комітетах.

Колеги, я зараз поставлю законопроект на голосування. Я дуже прошу, щоб ми не втрачали таких законопроектів, у які було вкладено багато сил і енергії, зайти всіх до залу, підготуватися до голосування. Колеги, прошу заходити до залу, займати робочі місця. Мене повідомили, що всі фракції підтримують даний законопроект, що стало для мене здивуванням, коли є такі серйозні застереження.

Для уточнення позиції надаю слово Ляшку, 1 хвилина. Можливо, позиція буде скоригована.

Будь ласка, пане Олеже.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Шановні колеги! Шановні автори законопроекту! Наша фракція, зокрема шановний колега Юрій Чижмарь, висловила зауваження до законопроекту. За умови врахування наших пропозицій, зокрема про вилучення норми щодо надання

Президенту неконституційного права формувати чергову комісію, ми готові підтримати законопроект у першому читанні. Але ми пропонуємо для стенограми вилучити це положення, оскільки воно суперечить Конституції. Виключний перелік повноважень Президента передбачений Конституцією. Не можна прийняттям закону надавати Президенту додаткові розпорядчі повноваження. Тому ми пропонуємо цю антиконституційну норму вилучити. За цієї умови наша фракція готова підтримати законопроект у першому читанні та активно працювати над ним до другого читання, розуміючи необхідність розвитку інформаційних технологій в Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги! Я думаю, буде мудро, якщо ми зробимо так, як щодо попереднього рішення – спочатку поставимо на голосування рішення комітету. Якщо воно не пройде, я поставлю на голосування із пропозицією Олега Валерійовича Ляшка. Приймається? Колеги, готові до голосування? Я так розумію, що комітет не заперечує проти такої поправки? Спочатку поставимо на голосування рішення комітету, потім – з поправкою.

Отже, шановні колеги, ставлю на голосування першу пропозицію про прийняття проекту Закону «Про електронні комунікації» (№3549-1) у першому читанні за основу. Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати. Будь ласка, голосуємо. Прошу підтримати.
«За» – 185.

Ставлю на голосування другу пропозицію, як і обіцяв, про прийняття за основу законопроекту №3549-1 з урахуванням пропозиції про вилучення норми... Нехай голова комітету сформулює.

Данченко, сформулюйте пропозицію. Будь ласка, 1 хвилина.

ДАНЧЕНКО О.І. Я не можу, від комітету Усов виступає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усов? Будь ласка. Чи ви не заперечуєте проти того, щоб ми поставили на голосування з поправкою? Костянтин Усов, ви можете озвучити позицію комітету? Будь ласка, скажіть свою позицію.

ДАНЧЕНКО О.І. Прошу проголосувати за підтримку поправки Ляшка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про електронні комунікації» (№3549-1) за основу з поправкою, яку озвучив для стенограми народний депутат Олег Ляшко. Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати. Будь ласка, голосуємо. Прошу підтримати.

«За» – 211.

Колеги, ставимо на голосування щодо направлення на повторне перше читання чи шукатимемо компроміс? Давайте, щоб ми не втяглися в довгу дискусію. Слова просить Матвієнков.

Матвієнков, 1 хвилина, але з пропозиціями щодо поправок.

МАТВІЄНКОВ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики (одномандатний виборчий округ №57, Донецька область, самовисуванець). Избирательный округ №57, город Мариуполь. Есть четко предусмотренный механизм принятия решения. У нас есть законопроект коллеги, который вообще не ставился на голосование. Это первое.

Второе. Если мы сейчас эту норму вот так с голоса впопыхах исключим, нужно дать четкий ответ: кто будет регулятором в этой ситуации, потому что в первом законопроекте – это Кабинет Министров, во втором – забираем полномочия у Президента и оказываемся с дырой. Давайте сейчас утрясем этот момент. Есть предложение отправить все три законопроекта на доработку. Это было бы, наверное, правильно и логично.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я обов'язково поставлю на голосування усі три законопроекти, потім – пропозицію про направлення в комітет для підготовки на повторне перше читання.

Олег Березюк. Будь ласка, 1 хвилина. І переходимо до голосування.

БЕРЕЗЮК О.Р. Шановні панове-реформатори! Без сумніву, не йдеться про прийняття кращого закону, а відбувається спроба переділу дуже важливого ринку, і ніхто не дбає ні про реформи, ні про державу. Пропоную піднятися над цим, проголосувати законопроект у першому читанні, а далі боротися за дотримання Конституції, за Україну. Це важливий законопроект ХХІ століття. В Україні всі без винятку можемо бути успішними.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, я ставитиму на голосування відповідно до Регламенту в запропонованій послідовності.

Слово від найбільшої фракції «Блок Петра Порошенка» має Ігор Гринів. Будь ласка, 1 хвилина.

ГРИНІВ І.О. У мене пропозиція до головуючого і керівника комітету розглянути цей законопроект у першому читанні у варіанті, запропонованому комітетом, а всі поправки, зокрема вельмишановних народних депутатів, керівників інших фракцій – уже у другому читанні. Під час розгляду в першому читанні треба прийняти законопроект у тій редакції, в якій він розглядався в комітеті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Ігоре, підтримую вашу пропозицію. Скажу, чому я здивований. За два тижні було оголошено день розгляду цих законопроектів. Був час усе узгодити до дискусії в залі. Я трохи здивований, що ми повертаємося до однієї позиції, поставивши під ризик законопроект.

Колеги, на прохання Ігоря Гриніва і Олега Березюка я поставлю на голосування пропозицію про повернення до варіанту комітету. Якщо є політична воля, ми його приймемо. Якщо не буде політичної волі, доведеться повертати на повторне перше читання.

Ставлю на голосування законопроект №3549 народного депутата Морока Юрія Миколайовича, який не підтриманий комітетом. Отже, хто підтримує прийняття законопроекту №3549 за основу, прошу проголосувати. Комітет його не підтримав. Прошу проголосувати.

«За» – 147.

Рішення не прийнято.

Автор зняв з розгляду законопроект №3549-2, тому не ставлю його на голосування.

Колеги, пропоную повернутися до законопроекту №3549-1. Прошу всіх сконцентруватися. Я поставлю на голосування, якщо не буде голосів за повернення, поставлю наступну пропозицію – направити на повторне перше читання. Підготувалися? Усі в залі є?

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду проекту Закону «Про електронні комунікації» (№3549-1). Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати. Голосуємо, колеги. Будь ласка, підтримуємо.

«За» – 215.

Рішення не прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Шановні колеги, за Регламентом наступна пропозиція – направити на повторне перше читання.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення в комітет для підготовки до повторного першого читання проекту Закону «Про електронні комунікації» ([№3549-1](#)). Хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати. Будь ласка, голосуємо.

«За» – 260.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, висловлю своє зауваження. Невідомо, коли знову буде можливість включити законопроект до порядку денного сесії. Повідомляю: я звертався до комітету, до авторів з проханням узгодити законопроект до розгляду в залі. Це безвідповідально, що у профільних комітетах не відбувається дискусій до розгляду.

Колеги, дякую за підтримку. Сподіваюся, що ми його швидко доопрацюємо і зможемо знову включити до порядку денного сесії.

Переходжу до наступного питання порядку денного. Це проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо електронних комунікацій» (№3643). Мені кажуть, що він є похідним. Справді, наступних два законопроекти пов'язані з попереднім, і вони фактично відкладаються разом з ним, бо є похідними. Автори і комітет просять перенести розгляд.

Наступним розглядається проект Закону «Про електронні довірчі послуги» ([№4685](#)). Колеги, прошу підтримати його розгляд за скороченою процедурою. Хто підтримує розгляд законопроекту за скороченою процедурою, прошу проголосувати.

«За» – 187.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді заступника міністра юстиції України Петухова Сергія Ігоровича. Увімкніть мікрофон на трибуні, будь ласка.

ПЕТУХОВ С.І., заступник міністра юстиції України з питань європейської інтеграції. Доброго дня, шановні народні депутати! Я маю честь презентувати сьогодні урядовий проект Закону «Про електронні довірчі послуги» (№4685), мета якого – комплексно врегулювати ринок електронних довірчих послуг в Україні, забезпечити ефективне транскордонне співробітництво, а також інтегрувати Україну у світовий електронний інформаційний простір.

Законопроект спрямований на імплементацію в Україні Регламенту Європейського Союзу №910 від 2014 року, що є зобов'язанням України відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, а також включений до плану заходів з імплементації. Новий Регламент набрав чинності в Європейському Союзі в липні 2016 року. Україна має унікальну можливість привести регулювання ринку довірчих послуг у відповідність зі стандартами Європейського Союзу і спільно розвивати єдиний інформаційний простір.

Пропонується ввести в законодавство України низку нових понять, технічних визначень, таких як «автентифікація», «електронна ідентифікація». Уперше комплексно дається визначення поняття «веб-сайт». Передбачені повноваження контролюючих органів, свобода укладання договорів, свобода інноваційної діяльності на ринку довірчих послуг. Реалізація положень законопроекту не потребує додаткового фінансування з Державного бюджету.

Під час розгляду законопроекту були висловлені зауваження профільного комітету та секретаріату Кабінету Міністрів, більшість з яких враховано, а інші ми готові доопрацювати до другого читання. Прощу Верховну Раду підтримати цей законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До співдоповіді запрошується голова Комітету з питань інформатизації та зв'язку Данченко Олександр Іванович. Будь ласка.

ДАНЧЕНКО О.І. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Комітет Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку розглянув на своєму засіданні 16 червня 2016 року проект Закону «Про електронні довірчі послуги» (№4685), внесений 17 травня 2016 року Кабінетом Міністрів України. У висновку Комітету з питань запобігання і протидії корупції зазначено, що в законопроекті не виявлено корупціогенних факторів. Комітет звертає увагу на необхідність доопрацювання занадто складних юридичних конструкцій, використаних у законопроекті, а також статті 43 в частині встановлення порядку застосування контролюючим органом штрафних санкцій.

Водночас хочу зауважити, що цей законопроект є надважливим з точки зору Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, тому що його прийняття відкриє можливість транскордонного обміну довірчими послугами, а також значно розширить можливість використання цифрового підпису, а сам цифровий підпис стане довірчою електронною послугою. Прийняття такого закону сприятиме швидкому приєднанню до єдиного цифрового простору Європейського Союзу.

Комітет підтримав законопроект у першому читанні. Прошу всіх народних депутатів також підтримати. Законопроект прогресивний, відповідає всім європейським нормам. Його прийняття – шлях до єдиного цифрового суспільства, цифрових серверів в Європейському Союзі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Романова.

РОМАНОВА А.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Прошу передати слово Роману Семенусі.

СЕМЕНУХА Р.С. Шановні колеги! Шановний пане Голово! Стрімкий розвиток цифрового суспільства та ринкової економіки зобов'язує нас регулярно оновлювати законодавство щодо державного регулювання та контролю за його додержанням у сфері електронного цифрового підпису. Прийняття законопроекту дасть можливість Україні виконати положення Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, сприятиме максимальному наближенню вітчизняного законодавства до європейського щодо розвитку послуг транскордонної сертифікації.

Прийняття такого закону дасть можливість: створити в Україні нову модель надання послуг електронного цифрового підпису, що відповідатиме європейській моделі довірчих послуг, яку впроваджує Європейський Союз із 2014 року; закласти основи нормативного та технологічного врегулювання для сфери електронної ідентифікації та створити умови для легалізації таких сучасних послуг, як Mobile ID і BankID; стати кваліфікованим довірчим послугам та електронній ідентифікації основою для подальшої розбудови, орієнтованої на користувача та безпечну екосистему електронного врядування; вирішити питання транскордонного визнання цифрових підписів для українських громадян, українського бізнесу та європейських партнерів; використовуючи сучасні технології Mobile ID, BankID, отримувати публічні послуги в електронній формі не лише в Україні, а й у межах Європейського Союзу.

Фракція «Об'єднання «Самопоміч» підтримуватиме дану законодавчу ініціативу в першому читанні, що сприятиме продовженню гармонійної інтеграції в європейське цифрове суспільство.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Лук'янчук Руслан Валерійович. Це заключний виступ. За 3 хвилини відбудеться голосування. Прошу запросити всіх народних депутатів до залу.

Лук'янчук Руслан Валерійович. Будь ласка.

ЛУК'ЯНЧУК Р.В. Я хочу зазначити, що проект Закону «Про електронні довірчі послуги» спрямований на вдосконалення законодавства України у сфері електронного підпису з урахуванням

європейського досвіду. Прийняття такого закону стане кроком до інтеграції у світовий електронний інформаційний простір. Фракція «Народний фронт» підтримуватиме законопроект у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Обговорення завершено. Можемо переходити до прийняття рішення. Колеги, прошу зайняти робочі місця, підготуватися до голосування. Прошу заходити до залу, підготуватися до голосування. Колеги, є загальна підтримка залу. Усі промовці підтримали даний законопроект. Можемо переходити до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про електронні довірчі послуги» (№4685) за основу. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 190.

Рішення не прийнято.

Колеги, щойно було обговорення. Кожна фракція мала можливість виступити. Якщо маєте іншу позицію, виступайте, аргументуйте її, пояснюйте, будь ласка. Я надам по 1 хвилині на виступи від фракцій, щоб уточнити позиції. Першому надаю слово тому, хто першим підняв руку.

Олег Ляшко. Потім – Данченко. По 1 хвилині.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Цілком очевидно, що розділ сьогodнішнього порядку денного, який стосується розвитку інформаційних технологій, недоопрацьований. Ми бачимо, що немає результативних голосувань за жоден із законопроектів. Я пропоную взагалі зняти це питання з розгляду і почати розгляд питань аграрного сектору. Сподіваюся, що аграрні питання знайдуть підтримку залу, щоб ми не витрачали даремно часу.

Питання інформаційних технологій надзвичайно важливе. Щоб не завалити ці законопроекти, треба переходити до тих, що знайдуть підтримку залу. Сподіваюся, український парламент об'єднають питання села. На сьогodні для селян ціна на молоко, розвиток тваринницької галузі, соціальної сфери, оренда землі – ключові питання. Якщо вирішимо їх, дамо можливість селянам отримувати більше

грошей, щоб годувати дітей. Наше завдання – відродження села і підтримка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Данченко. Будь ласка, 1хвилина.

ДАНЧЕНКО О.І. Шановні колеги, я хочу сказати, що всі законопроекти були опрацьовані всіма фракціями. Якщо говорити про село, то інвестиції туди не йдуть, тому що там немає елементарного Інтернету. Дві фракції, які дуже часто кричать про індустріалізацію, зараз валять індустріалізацію і модернізацію держави. Ні молока, нічого іншого там не буде, тому що інвестори не вкладають гроші туди, де немає інфраструктури.

Усі ці законопроекти опрацьовані. Давайте не плутати. Я дуже прошу повернутися до розгляду питань порядку денного. Ще раз наголошую: законопроект був підтриманий залом вже в першому читанні на минулій сесії, але через обрання нового Кабінету Міністрів ми його просто відкликали. Зал за нього вже голосував.

Якщо ми говоримо про індустріалізацію, давайте чесно скажемо, що деякі фракції просто не хочуть, щоб у державі відбулася реальна індустріалізація, цифровізація, бо це сприятиме боротьбі з корупцією. Без цифрового суспільства корупцію не перемогти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Прошу народних депутатів зайти до залу, повернутися на робочі місця. Мене дивує, що під час обговорення я не чую жодних застережень, виступів проти. Колеги, є потенціал, щоб вийти на позитивне рішення. Прошу народних депутатів заходити до залу. Колеги, прошу запросити депутатів до залу, підготуватися до голосування (*Шум у залі*). Шановні колеги! Усі зайшли до залу, готові до прийняття рішення. Прошу всіх бути уважними.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до розгляду законопроекту №4685, щодо якого немає жодних застережень народних депутатів. Прошу проголосувати, колеги. Прошу підтримати. Уважно! Голосуємо за повернення!

«За» – 257.

Рішення прийнято. Повернулися.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про електронні довірчі послуги» ([№4685](#)) за основу. Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати. Будь ласка, колеги, голосуємо за основу.

«За» – 260.

Рішення прийнято.

Дякую авторам і комітету. Думаю, що до другого читання ми доопрацюємо законопроект, щоб у залі не виникало дискусій.

Наступний з блоку інформатизації проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обробки інформації в системах хмарних обчислень» ([№4302](#)). Прошу підтримати пропозицію про розгляд за скороченою процедурою. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 195.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді народного депутата Данченка Олександра Івановича. Будь ласка.

ДАНЧЕНКО О.І. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Вашій увазі пропонується законопроект про обробку інформації в системах хмарних обчислень. Автори: Данченко, Белькова, Семенуха, Матушко, Шкрум. Мета законопроекту – створення умов для ефективного використання державних ресурсів відповідно до Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні шляхом впровадження новітніх технологій при обробці інформації. Обсяг інформації, що потребує обробки, день у день зростає. За даними журналу «The Economist» обсяги цифрової інформації збільшуються в десятки разів кожні п'ять років.

Даний законопроект, як і інші з блоку інформатизації, має на меті підняти Україну на сучасні щаблі поряд з іншими державами. Досі державні органи не можуть використовувати хмарні обчислення або зберігати бази даних у хмарах. До чого це призводить? До того, що держава витрачає шалені кошти на побудову власних дата-центрів, закупку серверів, що не гарантують збереження інформації, затримують

розвиток державних ресурсів. Щоб побудувати дата-центр потрібно приблизно рік, замість того, щоб за 5 хвилин розмістити інформацію, що не позначена грифом «Т», не є секретною, у хмарах.

Прийняття цього законопроекту дасть змогу Україні, що розташована між Китаєм, Америкою, Європою, стати інвестиційно привабливою, побудувати дата-центри величезним компаніям і, розмістивши свій контент саме на українській території, таким чином скоротити шлях сигналу до контенту і підвищити його якість.

Я прошу підтримати інноваційний законопроект про хмарні обчислення і відкрити дорогу до цифрового суспільства.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний пане доповідачу.

Слово для співдоповіді надається першому заступнику голови Комітету з питань інформатизації та зв'язку Руслану Лук'янчуку.

Будь ласка, пане Руслане.

ЛУК'ЯНЧУК Р.В. Шановні колеги! Шановна головуюча! Комітет з питань інформатизації та зв'язку 6 липня 2016 року розглянув на своєму засіданні проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обробки інформації в системах хмарних обчислень» (№4302). Законопроектом пропонується створити умови для впровадження новітніх технологій при обробці інформації, розпорядником якої є органи державної влади та місцевого самоврядування. Підкреслюю: він не стосується інформації, що містить державну таємницю. У законопроекті закладено передумови подальшого розвитку платформ інформаційно-комунікаційних технологій у різних сферах суспільного життя, насамперед державного управління, освіти та науки. Це досягається шляхом виконання таких завдань.

Перше. У законодавство вводяться поняття «система хмарних обчислень» та «надавач хмарних послуг».

Друге. Розширюються можливості для використання різних засобів захисту при обробці інформації в системі хмарних обчислень.

Третє. Дозволяється використання систем хмарних обчислень, що мають сертифікати відповідності з національним або міжнародним стандартом у сфері захисту інформації.

Четверте. Розширюється коло суб'єктів, які можуть обробляти персональні дані, власниками яких є органи державної влади чи місцевого самоврядування.

Згідно з висновками Комітету з питань бюджету прийняття законопроекту не матиме впливу на показники бюджету. Комітет з питань запобігання і протидії корупції повідомив, що в законопроекті не виявлено корупціогенних факторів, він відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

За підсумками розгляду Комітет з питань інформатизації та зв'язку вирішив рекомендувати Верховній Раді прийняти за основу проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обробки інформації в системах хмарних обчислень» (№4302).

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні колеги, за дотримання Регламенту. Прошу записатися на виступи для обговорення законопроекту №4302: два – за, два – проти.

Народний депутат Костенко від «Самопоміч». Будь ласка.

КОСТЕНКО П.П., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Прошу передати слово Роману Семенусі.

ГОЛОВУЮЧА. Роман Семенуха. З трибуни чи з місця виступатимете, пане Романе?

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановний пане Голово! Шановні колеги! Насправді хмарні технології вже давно присутні в житті кожного з нас. Ми всі користуємося електронною поштою, соціальними мережами та всілякими месенджерами. Настав час поставити хмарні технології на службу держави. Колеги,

як би ви відреагували, якби хтось запропонував вам збудувати окремі електростанції для кожного органу державного управління, кожної сільради? Щось подібне нині відбувається з дата-центрами, які потрібні вже не для електрифікації, а для цифрової інформатизації країни, ведення електронного врядування, документообігу, спрощення та автоматизації роботи в державному секторі. За аналогією з електрифікацією чинне законодавство вимагає від нас вкладати величезні кошти в побудову, утримання та модернізацію окремих електростанцій для кожної установи. У законопроекті, який я коментую, пропонується приєднатися до існуючих електромереж і брати стільки електроенергії, скільки потрібно.

Системи хмарних обчислень дають можливість ефективніше використовувати застарілі комп'ютери, які лише відіграють роль терміналів, бо обробка інформації здійснюється у спеціальних центрах. А придбання програмного ліцензійного забезпечення! Водночас хмарні послуги багатьох провайдерів передбачають можливість використання їхнього програмного забезпечення, тобто використовуючи хмари, держава зможе уникнути суттєвих додаткових витрат.

Ми багато говоримо про інтеграцію в Європу, але Європейська комісія запровадила хмарні технології ще з 2012 року. Наприклад, у Великобританії всі дані податкової, митниці, сфери охорони здоров'я вже перенесено в хмару. Уряд також планував спочатку створити державні дата-центри, проте швидко зрозумів, що державні хмари не зможуть забезпечити необхідний рівень гнучкості та доступу.

За законопроектом стоять важливі моменти економії бюджетних коштів та провадження новітніх технологій. Колеги, закликаю прийняти законопроект у першому читанні за основу.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, заключний виступ. За 3 хвилини ми перейдемо до прийняття рішення. Прошу всіх зайти до залу, зайняти робочі місця.

Запрошую до слова Галасюка Віктора Валерійовича. Будь ласка.

ГАЛАСЮК В.В. Дякую. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги народні депутати! Фракція Радикальна партії підтримуватиме законопроект, спрямований на розвиток хмарних технологій в Україні та їх застосування, зокрема органами державної влади.

Чому він надзвичайно важливий? Не лише тому, що відкриває можливості для додаткових способів електронного управління в країні, забезпечення ефективного обміну інформацією, по суті, приводить українське законодавство у відповідність із тими глобальними технологічними трендами, що існують у світі, з якими нам треба не боротися, а використовувати на користь державного управління. Ми підтримаємо його ще й тому, що його прийняття сприятиме справжній боротьбі з корупцією. Якщо державні органи закуповують обладнання, що стає застарілим уже за півроку, використовуючи для цього абсолютно штучні специфікації, що навіть система ProZorro не допомагає, то такий закон допоможе боротися з цими проблемами.

Навіть керівник «Укрзалізниці» Балчун наголосив, що бачить системну проблему. В інших відомствах вона також існує: виставляються штучні технічні специфікації на державні закупівлі, потім їх завантажують у систему ProZorro, і відбувається прозорий тендер. Але проблема не в тому, яким чином проходить тендер, а в тому, яке технічне завдання ставиться державним замовникам. Тож щоб унеможливити формування штучних технічних завдань і закупівлю «заліза», яке коштує дуже дорого і швидко потім стає непотрібним, щоб зекономити бюджетні кошти, ми маємо поставити на озброєння держави хмарні технології. Фракція Радикальної партії завжди підтримує індустріалізацію, інноваційний розвиток і сучасні інформаційні технології в державному управлінні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є повне схвалення даного законопроекту. Прошу всіх зайняти робочі місця, підготуватися до голосування. Наголошую, що має бути солідарність: якщо це профільний день, підтримайте комітет. Завтра буде ваш профільний день, комітет вас підтримає. Не вводьте політику туди, де її немає, де є розвиток країни і вітчизняних інформаційних технологій.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обробки інформації в системах хмарних обчислень» (№4302) за основу. Прошу проголосувати і підтримати.

«За» – 214.

Не встигли, не проголосували. Я бачу, що не проголосувало кілька карток. Навіть картка Ірини Геращенко не проголосувала. Прошу зайти до залу, зайняти робочі місця. Я поставлю на голосування щодо повернення. Колеги, готові? Усі зайшли, зайняли робочі місця? Я дуже прошу сконцентруватися і зосередитися на голосуванні під час прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду законопроекту №4302. Прошу всіх сконцентруватися і проголосувати за повернення.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

У всіх картки спрацювали.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття законопроекту [№4302](#) за основу. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Увага, голосуємо!

«За» – 229.

Рішення прийнято. Вітаю авторів і комітет.

Колеги, я продовжую роботу на 15 хвилин. У нас є ще два законопроекти, також неконфліктні. Не встигнемо? Добре, колеги.

Товариство, послухайте, якою логікою я керуюся: що швидше ми будемо рухатися, то швидше дійдемо до аграрного питання (*Шум у залі*). Добре, я оголошу перерву за Регламентом. Крім того, хочу сказати, що український парламент, на моє переконання, має дати оцінку черговому злочину кремлівської окупаційної влади – псевдовиборам в українському Криму під дулами російських автоматів. Відповідний проект заяви вже зареєстровано. Прошу Комітет у закордонних справах розглянути його під час перерви, щоб ми змогли дати гідну, рішучу і жорстку оцінку Верховної Ради України псевдовиборам до Державної Думи Росії.

Відповідно до Регламенту оголошую перерву до 12 години 30 хвилин. О 12 годині 30 хвилин я прошу всіх прийти на робочі місця для продовження роботи.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу заходити до залу для продовження нашої роботи. Будь ласка, 1 хвилина, щоб усі зайшли до залу.

Переходимо до наступного пункту порядку денного з блоку питань інформатизації. Це проект Закону «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» ([№2126а](#)).

Шановні колеги, прошу підтримати пропозицію про розгляд за скороченою процедурою. Чи можу я розраховувати на підтримку всіх фракцій? Тоді прошу зайти до залу, зайняти робочі місця, підготуватися до голосування. Колеги, будь ласка, заходимо до залу, зараз буде прийняття рішення. Прошу підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою законопроекту №2126а. Це надзвичайно важливий і актуальний законопроект, тому прошу всіх сконцентруватися і підтримати. Прошу голосувати. Прошу підтримати.

«За» – 106.

Рішення не прийнято.

Бачу, що не встигли. Колеги, я, справді, хочу з'ясувати: чи така рішуча воля залу розглядати законопроект за повною процедурою? Прошу зайти до залу, вже розпочалася робота (*Шум у залі*).

Колеги, я ще раз поставлю на голосування пропозицію про скорочену процедуру розгляду. Поясню, що відбудеться, якщо ми не проголосуємо: ми розпочнемо годинний розгляд одного питання, відповідно питання місцевого самоврядування, аграрного блоку перенесуться на годину. Колеги, на годину! А потім будуть скарги, що ми приймаємо недостатньо законопроектів протягом дня. Дуже прошу всіх зайняти робочі місця, я лише раз поставлю пропозицію на голосування. Ви всі ознайомилися з порядком денним, ми маємо шанс повністю його пройти, якщо працюватимемо динамічно й ефективно. Колеги, готові до голосування?

Ставлю на голосування пропозицію розглянути законопроект №2126а про забезпечення кібербезпеки України за скороченою процедурою. Це надзвичайно важливе питання. Прошу проголосувати і підтримати.

«За» – 151.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді надаю народному депутату Лук'янчуку Руслану Валерійовичу. Будь ласка.

ЛУК'ЯНЧУК Р.В. Дякую. Шановні колеги! Шановний головуючий! Питання забезпечення кібербезпеки надзвичайно актуальне для України. Однак у нашій державі заходи з протидії викликам і загрозам у цій сфері лише на початковому етапі і не мають комплексного характеру. Як відомо, зростає кількість та різноманітність кібератак проти України, мета яких – порушення конфіденційності, цілісності та доступності інформаційних ресурсів, штатного режиму функціонування інформаційно-телекомунікаційних мереж, зокрема на критично важливих об'єктах інфраструктури. Тому державі необхідно впроваджувати комплексні заходи, спрямовані на забезпечення кібербезпеки, насамперед врегулювати цю сферу законодавчо. Першим кроком у цьому напрямі є доопрацьований законопроект №2126а, робота над яким триває вже більше двох років – з 19 червня 2016 року.

У зв'язку із введенням в дію Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України №96 від 15 березня 2016 року, робоча група розробила нову редакцію законопроекту, яка повною мірою відповідає принципам та положенням стратегії. Хочу наголосити, що лише законом може бути визначено, хто саме стане суб'єктом національної системи кібербезпеки, які повноваження матимуть відповідні органи державної влади, якими будуть основні напрями їх діяльності та функції. Законопроект внесено саме на вирішення цих питань.

Також у законопроекті враховано чимало слушних зауважень, внесених до попередньої редакції зацікавленими органами влади та суб'єктами громадянського суспільства. Прийняття законопроекту дасть можливість визначити правові, організаційні засади, основні цілі та напрями, повноваження та обов'язки державних органів, підприємств та установ, їх координацію та базові терміни у сфері кібербезпеки. Шановні колеги, прошу підтримати законопроект №2126а за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До співдоповіді запрошується голова Комітету з питань інформатизації та зв'язку Данченко Олександр Іванович. Будь ласка.

ДАНЧЕНКО О.І. Шановний Голово! Шановні народні депутати! Комітет Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку розглянув на своєму засіданні 6 липня 2016 року проект Закону «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» (№2126а) від 14 квітня 2016 року, внесений групою народних депутатів: Лук'янчук, Кожем'якін, Бухарев та інші. Законопроект розроблено відповідно до завдання, передбаченого абзацом п'ятим підпункту 2 пункту 1 Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2014 року «Про заходи щодо вдосконалення формування та реалізації державної політики у сфері інформаційної безпеки України», введеного в дію Указом Президента України №449 від 1 травня 2014 року. Суть законодавчої ініціативи полягає у введенні відповідної термінології, визначенні правових та організаційних засад державної політики в цій сфері, основних принципів і напрямів забезпечення кібербезпеки.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради рекомендує доопрацювати законопроект за результатами розгляду в першому читанні, зокрема понятійний апарат. Законопроект містить дуже важливі норми. В умовах гібридної війни з Росією держава не має жодного законопроекту із кібербезпеки. Панове, практично два роки у нас війна. Прийняття цього законопроекту відкриє можливості для кіберзахисту нашої держави, він містить важливі норми щодо захисту критичної інфраструктури. Ви знаєте, як атакували наші обленерго. Наразі немає визначення критичної інфраструктури.

Наш комітет на своєму засіданні одноголосно підтримав законопроект. Прошу зал підтримати проект Закону «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» (№2126а), прийнявши його за основу, і у скорочений строк підготувати до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Данченко Олександр Іванович передає слово Семенусі. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановний пане Голово! Шановні колеги! Нарешті, після двох років неоголошеної війни з боку Росії, ми маємо обговорити в сесійній залі важливу складову гібридної війни, а саме кібербезпеку нашої держави. Нагадаю: насправді агресія Росії в Європі почалася не два з половиною роки тому під час анексії українського Криму, і навіть не під час анексії частини суверенної Грузії у 2008 році, а з повномасштабної, добре спланованої кібератаки з боку Росії на незалежну Естонію у 2007 році.

Фракція «Об'єднання «Самопоміч» підтримуватиме ініціативу, що сприяє посиленню кіберзахисту країни. Водночас зазначу, що така ініціатива декларативна та вирішить надто мало критичних завдань, які стоять перед країною. Це стосується, наприклад, державного центру кібербезпеки. Жодної деталізації щодо цього центру в законопроекті немає. Одне із завдань розвитку безпечного кіберпростору має полягати в удосконаленні системи незалежного аудиту інформаційної безпеки. Натомість у законопроекті здійснення аудиту покладено на Держспецзв'язок і Службу безпеки України. Таким чином, у законопроекті відсутня опція залучення незалежних аудиторів, що, власне, є світовою практикою.

Повноваження Верховної Ради України у сфері кібербезпеки вписано лише одним реченням, натомість доцільно було б зобов'язати Держспецзв'язок регулярно моніторити стан кібербезпеки та звітувати перед Верховною Радою України. Перекоаний, що попри всі зауваження, прийняття цього законопроекту в першому читанні розпочне професійну, фахову дискусію про створення потужного кіберпростору нашої держави. Колеги, прошу підтримати його в першому читанні за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Лук'янчук Руслан Валерійович, «Народний фронт». Будь ласка.

ЛУК'ЯНЧУК Р.В. Дякую, пане Голово. Шановні народні депутати! «Народний фронт» цілком і повністю підтримує даний законопроект. Хочу зауважити попередньому промовцю, що цей законопроект є формою, а змістом будемо його наповнювати поступово під час опрацювання даних питань. І ще: закладено основні засади, які

цілковито відповідають європейським і натовським. Тому дуже прошу, колеги: підтримайте даний законопроект, він стане першим кроком на шляху до кібербезпеки і вибудови нормального кіберпростору України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кужель Олександра Володимирівна. Будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. «Батьківщина». Я хочу наголосити на тому, що ми дуже серйозно і ретельно розглядали цей законопроект у фракції. Є багато зауважень щодо передачі деяких повноважень. Вони спірні, але ми вирішили, що законопроект треба обов'язково підтримати в першому читанні. Ми вважаємо, що це перше державницьке рішення в дуже важливому напрямі захисту інформації. Це важливий законопроект. Фракція «Батьківщина» голосуватиме за його прийняття в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, обговорення завершено. Прошу всіх заходити до залу, займати робочі місця. Дуже важливо, що стосовно питання національної безпеки весь зал Верховної Ради об'єднується, політичні дискусії відходять на задній план. Сподіваюся, саме таким буде наше голосування. Колеги, прошу заходити до залу, займати робочі місця. Прошу секретаріат повідомити, що за 30 секунд відбудеться прийняття рішення.

Готові до голосування, колеги? Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» (№2126а) за основу. Прошу голосувати. Прошу підтримати.

«За» – 215.

Не встигли. Бачу, що не встигли.

Заходьте, будь ласка, до залу, займайте робочі місця.

Прошу показати по фракціях і групах. Важливо, як голосують фракції щодо питань національної безпеки.

«Блок Петра Порошенка» – 86, «Народний фронт» – 58, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 21, група «Партія «Відродження» – 9, «Батьківщина» – 12, Радикальної партії Олега Ляшка – 11, група «Воля народу» – 4, позафракційні – 13.

Я прошу всі державницькі сили сконцентруватися, підготуватися до голосування. Я поставлю на голосування пропозицію про повернення. Зайшов Іванчук – буде рішення. Андрію Володимировичу, швидше пересядайте до свого робочого місця!

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду проекту Закону «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» (№2126а). Прошу голосувати.

«За» – 233.

Повернулися.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» ([№2126а](#)) за основу. Прошу голосувати. Прошу підтримати.

«За» – 235.

Рішення прийнято. Вітаю авторів.

Була пропозиція проголосувати про підготовку до другого читання у скорочений строк. Ставлю на голосування пропозицію про скорочення строку внесення поправок до другого читання. Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати. Голосуємо, колеги.

«За» – 193.

Рішення не прийнято.

Наступний з блоку питань інформатизації проект Закону «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» ([№4159](#)). Прошу підтримати пропозицію про розгляд за скороченою процедурою. Колеги, голосуємо.

«За» – 195.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді народного депутата України Семенуху Романа Сергійовича. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги! Шановний пане Голово! Маю честь представити в сесійній залі законопроект №4159 про спрощення доступу операторів телекомунікацій до об'єктів інфраструктури.

Даний законопроект є результатом багаторічних напрацювань десятків людей. Україна, справді, унікальна. З одного боку, швидкість Інтернету в Україні одна з найбільших в Європі, з іншого – охоплення Інтернетом одне з найменших. Якщо ситуація у великих містах відносно нормальна, то в невеликих містах та селах доступ до Інтернету має лише кожен третій. Для прикладу: держава наразі активно розвиває мережу ЦНАПів. Але якщо ми не під'єднаємо до кожного ЦНАПу в кожному райцентрі та селі якісний Інтернет, немає сенсу в існуванні таких ЦНАПів.

У чому причина? Неврегульованість відносин між операторами та власниками об'єктів інфраструктури, необґрунтовані відмови або ускладнення доступу під час будівництва. У багатьох випадках спостерігається різний підхід власників до формування оплати за доступ до об'єктів, обтяження провайдерів додатковими зобов'язаннями, неприйнятними для них, зловживання окремих монопольних власників об'єктів інфраструктури, зокрема, енергетичних компаній, телекомунікаційних коледжів та інших.

Мета законопроекту – знайти баланс між операторами телекомунікаційних мереж, власниками об'єктів інфраструктури різних форм власності та, найголовніше, кінцевими споживачами. Кожен українець у будь-якій точці країни має повне право доступу до якісного швидкісного Інтернету.

Прийняття законопроекту дасть можливість ввести єдині правила для всієї галузі на території України. Наразі ми багато говоримо про село, але мудрі люди кажуть, що сьогодні для села потрібні не лише дорога та школа, а й якісний сучасний зв'язок. Колеги, прошу підтримати законопроект у першому читанні та долучитися до підготовки до другого читання.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До співдоповіді запрошується голова Комітету з питань інформатизації та зв'язку Данченко Олександр Іванович. Будь ласка.

ДАНЧЕНКО О.І. Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Проект Закону «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» (№4159) від 26 лютого 2016 року, доопрацьований 6 червня 2016 року, внесений народними депутатами із фракцій «Самопоміч», БПП, «Народний фронт», «Батьківщина», врегульовує на законодавчому рівні відносини, пов'язані зі встановленням єдиних правових засад доступу та використання інфраструктури з метою розвитку телекомунікаційних мереж для задоволення потреб споживачів телекомунікаційних послуг та розвитку інформаційного суспільства в Україні. Передбачено також встановити повноваження державних органів стосовно розробки та затвердження відповідних методик визначення плати за доступ, правил/порядків, вимог до розташування технічних засобів телекомунікацій на елементах відповідної інфраструктури.

Законопроект розроблено на виконання пункту 128 Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом та Плану заходів щодо дерегуляції господарської діяльності. Потреба врегулювання цих питань відображена у дорученні Адміністрації Президента Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи пропонує вилучити із законопроекту запропоновані зміни до Закону «Про природно-заповідний фонд України» щодо розміщення технічних засобів телекомунікацій на ділянках природно-заповідного фонду.

Комітет рекомендує Верховній Раді України прийняти законопроект за результатами розгляду в першому читанні за основу і доопрацювати із поправками.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Лук'янчук. Будь ласка.

ЛУК'ЯНЧУК Р.В. Дякую.

Шановні колеги, щодо законопроекту №4159 у комітеті було проведено велику роботу для узгодження інтересів представників різних галузей. Нам дуже складно, але вдалося досягти компромісу. Прийняття даного законопроекту дасть можливість розблокувати систему телекомунікацій в Україні, поліпшить її якість та доступність. Шановні колеги, фракція «Народний фронт» підтримує даний законопроект у першому читанні за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Березюк Олег Романович.

БЕРЕЗЮК О.Р. Прошу передати слово Альоні Бабак.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

БАБАК А.В. Шановні народні депутати! Фракція «Об'єднання «Самопоміч» не лише просить вас підтримати за основу цей законопроект, а й хоче звернути увагу на те, що ми вперше в Україні робимо поступ для врегулювання права операторів і провайдерів телекомунікацій у доступі до мереж електроенергетики, транспорту і будівництва. Що відбувається нині в містах? Якщо оператор чи провайдер телекомунікацій намагається звернутися до будь-якої структури, що займає монопольне становище на ринку – підприємство водопостачання, електропостачання чи автодор, по відношенню до оператора телекомунікації завжди висувуються різні вимоги, які, зокрема, можна називати корупційними.

У законопроекті ми встановлюємо правила, на яких будуватимуться відносини між учасниками ринку. Запроваджуються вимоги щодо оплати, її граничні розміри. Тому ми можемо говорити про початок цивілізованого регулювання відносин між усіма учасниками ринку телекомунікацій. Що важливо? Ми наведемо лад у багатоквартирних будинках – без власника будинку не можна буде дістатися до його мереж. Лише на договірних умовах з істотними умовами, виписаними в цьому законопроекті, будь-хто зможе дістатися інфраструктури всередині багатоквартирного будинку. Це цивілізований і прогресивний

крок у нашому законодавстві. Ми просимо вас підтримати його і йти шляхом нормального цивілізованого розвитку ринку телекомунікацій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Усов Костянтин Глібович. Будь ласка.

УСОВ К.Г. Виборчий округ №33. Прошу передати слово колезі Максиму Курячому.

КУРЯЧИЙ М.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ №25, Дніпропетровська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Дякую. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги народні депутати! Законопроект, справді, перспективний, оскільки забезпечує саме європейську модель регулювання телекомунікаційних послуг в Україні. Автори хочуть розв'язати проблему доступу до інфраструктури житлового та нежитлового фонду. Запропоновано на законодавчому рівні закріпити права та обов'язки операторів та органів місцевої влади. Друзі, з одного боку, це дуже добре, але звертаюся до авторів законопроекту. Колеги, трохи про людей забули. До другого читання треба виправити недоліки.

Про що йдеться? Річ у тім, що права мешканців багатоквартирних будинків, власників квартир, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків у цьому законопроекті належним чином не врегульовано, їхні інтереси не захищено. Про людей забули. Подивіться, що коїться у під'їздах житлових будинків, що залишили після себе Інтернет-провайдери та оператори кабельного зв'язку: діряві стелі й дахи, дроти, кабелі, що звисають як павутиння. Деякі безалаберні розгільдяї – Інтернет-провайдери в погоні за прибутком просто-напросто забули, що порушують комфорт і безпеку громадян. Хто за ними прибиратиме?

Я прошу до другого читання обов'язково приділити значну увагу саме врегулюванню цих питань і захисту прав мешканців житлових будинків.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, останній, заключний виступ. За 3 хвилини відбудеться голосування. Я прошу голів фракцій і секретаріат повідомити народних депутатів, щоб вони зайняли свої робочі місця і підготувалися до голосування.

Надаю слово Івченку Вадиму Євгеновичу, «Батьківщина». Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Погоджуюся з попередніми промовцями. Це, справді, законопроект, яким визначаються нові правила на ринку телекомунікаційних послуг. Ми хочемо розширити мережі покриття провайдерів, операторів телекомунікаційних послуг. Водночас встановлюємо правила користування будинковими розподільними мережами. Як співавтор законопроекту вважаю, що це правильно. Зокрема, пропонуємо надати можливість органам місцевого самоврядування встановлювати оплату згідно з методиками, які затверджуватиме орган державної влади, а також надавати повний недискримінаційний доступ усіх операторів до розподільних мереж як у будинках, так і в певних модулях тощо.

Що пропонує «Батьківщина»? Одразу включити цю поправку і прийняти даний законопроект у першому читанні. Комітет уже сказав, що ми маємо внести зміни до Закону «Про природно-заповідний фонд України», якими дозволимо встановлювати модулі, технічні засоби для комунікаційних послуг. Ми вважаємо, що на сьогодні це не відповідає ні екологічним вимогам, ні розвитку природно-заповідного фонду, парків тощо. Тому пропонуємо вилучити ці зміни. Комітет підтримує. Усе інше ми доопрацюємо між першим і другим читанням, запровадимо певні правила доступу і розвитку операторів та провайдерів телекомунікаційних мереж.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Взагалі поправки вносяться між першим і другим читанням, але якщо є спільна позиція фракції та комітету, нехай голова комітету

сформулює пропозицію. Колеги, озвучте для стенограми, за що ми голосуємо і тоді знатимемо, як голосувати. Прошу займати робочі місця.

Данченко. Будь ласка, 1 хвилина.

ДАНЧЕНКО О.І. Звичайно, це питання контроверсійне, тому що розвиток туризму також потребує (наголошую!) зв'язку. Але, з іншого боку, я поділяю ваші побоювання. Якщо немає можливості провести дискусію з цього питання, маю дві пропозиції: розглянути його разом під час підготовки до другого читання, якщо ви погоджуєтесь, або зараз. Я пропоную розглянути це питання і наголошую, що у своєму виступі порушив цю тему як голова комітету. Без поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» ([№4159](#)) за основу. Колеги, лише за основу. Хто підтримує дану позицію, прошу голосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, останній з розділу інформатизації, першого в сьогоднішньому порядку денному, проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення відповідальності за вчинені правопорушення у сфері інформаційної безпеки та боротьби з кіберзлочинністю» ([№2133а](#)). Але, шановні колеги, у нас напередодні відбулася дискусія, і ми з автором повинні зрозуміти, чи є підтримка даного законопроекту. Я хочу запитати: «Самопоміч», «Блок Петра Порошенка», чи є підтримка даного законопроекту? (*Шум у залі*). Колеги, ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту №2133а за скороченою процедурою. Хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати. Прошу підтримати.

«За» – 193.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді голову Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Кожем'якіна Андрія Анатолійовича. Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Доброго дня, шановні колеги! Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення відповідальності за вчинені правопорушення у сфері інформаційної безпеки та боротьби з кіберзлочинністю». Цей законопроект майже ідентичний тому, який ми щойно проголосували, що стосується кіберзлочинності.

Метою законопроекту є визначення основних напрямів державної політики та функції суб'єктів забезпечення національної безпеки у сфері забезпечення кібернетичної безпеки України, визначення реальних і потенційних загроз національній безпеці України кібернетичного характеру, а також введення в законодавство нових термінів, зокрема «кібернетична безпека» («кібербезпека») та «кібернетичний простір» («кіберпростір»). Для цього в законопроекті пропонується внести зміни до низки законодавчих актів, зокрема, Кодексу України про адміністративні правопорушення (я розповідаю, щоб ви розуміли в чому справа), законів: «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про Службу безпеки України», «Про контррозвідувальну діяльність», «Про основи національної безпеки України», «Про розвідувальні органи України», «Про телекомунікації».

Служба безпеки України, Міністерство оборони, Міністерство внутрішніх справ, Міністерство юстиції підтримують законопроект. Проаналізувавши даний законопроект, члени комітету зазначили, що, незважаючи на певні недоліки, які будуть виправлені під час підготовки до другого читання в комітеті (ми запросимо всіх бажаючих внести пропозиції та поправки), його прийняття є вкрай необхідним для запобіганням загрозам безпеці держави в інформаційній сфері та кібернетичному просторі. Особливо це важливо під час війни на території України. За наслідками обговорення на засіданні комітету ми

прийняли рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти законопроект за основу і просимо підтримати.

А щодо попереднього законопроекту, який було проголосовано, то даний законопроект вносить чіткі зміни до оперативно-бойових законів, маю на увазі закони «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про Службу безпеки України», до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України. Це нормальна юридично-технічна практика. Перший законопроект, який проголосовано, без прийняття цього законопроекту не діятиме.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти. Хочу зазначити: справді, цей законопроект було включено вчора до порядку денного на прохання силовиків. Під час війни силовики звернулися з проханням підтримати ініціативу щодо боротьби з кіберзлочинністю. Я запропонував законопроект на розгляд, а народні депутати визначаються самостійно під час обговорення. Думаю, правильним буде прийняти його в першому читанні, у нас буде змога до другого читання внести поправки.

Івченко Вадим Євгенович передає слово Євтушку. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ №156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Весь світ нині сфокусував увагу на боротьбі з тероризмом. Цими днями проходить пленарне засідання Генеральної Асамблеї ООН, де також порушується питання боротьби з тероризмом. Даним законопроектом автори і парламент розпочинають дискусію з нового питання, бо ми знаємо, як боротися з крадіжками, іншими злочинами, але поки не розуміємо, як боротися з інформаційними війнами, гібридними війнами, які нині ведуться в Україні.

Хочу також звернутися до всіх фракцій і навести приклад. У місті Березне, що на Рівненщині, є воїн-атошник Андрій Усач, якого буквально по частинах зібрали і зберегли життя. Коли волонтери, добрі люди перерахувати йому гроші на електронну банківську картку, з неї було викрадено 90 тисяч гривень. Провести операцію було надто

складно. До сьогодні не проведено розслідування, оскільки чинне законодавство не дає можливості скористатися повними даними бази і провести розслідування.

У даному законопроекті чітко передбачено, що керівництво Служби безпеки України, МВС, усіх спеціальних підрозділів за письмовим запитом має право отримувати інформацію і розслідувати такі злочини.

Прошу всі фракції підтримати даний законопроект. «Батьківщина» підтримає його в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Паламарчук Микола Петрович, «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

ПАЛАМАРЧУК М.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановні колеги! Прийняття цього законопроекту дасть можливість спецслужбам боротися не лише з таким злом, як кіберзлочинність, а й з тероризмом, який шкодить і нашій державі, і країнам світу. Уся Європа бореться з кіберзлочинністю. Ми не повинні відставати. Ми маємо зробити все, щоб надати правоохоронним органам і спецслужбам інструмент боротьби з кіберзлочинністю. Тут немає ніякого політичного аспекту. Такий закон дуже потрібен нашому суспільству.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мосійчук Ігор Володимирович. Будь ласка.

МОСІЙЧУК І.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка).* Радикальна партія Олега Ляшка. Наша фракція підтримуватиме цей законопроект, тому що він надважливий, особливо під час війни й безладу в інформаційному просторі нашої держави. Треба звернути увагу на кілька моментів. Наскільки

захищені на сьогодні від кіберзлочинців бази та реєстри Міністерства юстиції України? Ні для кого не таємниця, як відбувається частина рейдерських захоплень, внесення змін до реєстрів.

Нині триває надважливий процес заповнення е-декларацій, які зберігатимуться у відповідній базі, куди також можливе втручання кіберзлочинців. Тому прийняття законопроекту надважливе. Ми працюємо над внесенням поправок між першим і другим читанням. Просимо колег по парламенту підтримати його в першому читанні, адже прийняття такого закону не лише спростить роботу правоохоронних органів, а виведе їх на зовсім інший щабель, дасть можливість протистояти українській та закордонній кіберзлочинності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, за 3 хвилини відбудеться голосування. Дуже прошу народних депутатів заходити до залу, підготуватися до прийняття рішення. Прошу секретаріат повідомити народних депутатів, що зараз відбудеться голосування.

Слово для виступу надаю Соболеву Єгору Вікторовичу. Будь ласка.

СОБОЛЄВ Є.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). «Самопоміч» звертає увагу на те, що цей законопроект з'явився для розгляду вночі. Такого не може бути в нормальному парламенті. Ми не голосуватимемо за законопроект, який не пройшов нормального обговорення. Там не жарти. Ми зараз почали його вивчати: надається право блокування сайтів; Служба безпеки України зможе висувати вимоги до бізнесу; запроваджуються штрафи за невиконання цих вимог. Фактично ми отримаємо велику загрозу повторення масок-шоу, які бачили в офісах багатьох ІТ-компаній, зокрема із застосуванням «Альфи», що само по собі є нонсенсом, оскільки це антитерористичний підрозділ, який дуже потрібен під час війни за незалежність.

«Самопоміч» пропонує по-нормальному розглянути цей законопроект. Зокрема, ми хочемо заслухати представника Служби безпеки

України, щоб зрозуміти, про які повноваження йдеться, як вони застосовуватимуться, особливо щодо ІТ-бізнесу. Поза сумнівом, не можна голосувати за те, що приноситься у Верховну Раду вночі, а вранці ставиться на голосування. Це неправильно для українського парламенту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єгоре, я лише наголошу: даний законопроект пройшов обговорення в комітеті, дотримано всіх передбачених процедур. Я надам заключне слово. Зараз 1 хвилину для виступу матиме Оксана Сироїд, потім 1 хвилину – Андрій Кожем'якін, і переходимо до голосування. Колеги, прошу заходити до залу.

Оксана Сироїд. Будь ласка.

СИРОЇД О.І. Шановні колеги! Я звертаюся передусім до авторів законопроекту. Вам чудово відомо, що основна місія СБУ – контррозвідувальна діяльність, а не слідство. Шановні колеги, ви пропонуєте небезпечну річ, яка матиме надзвичайно загрозливі наслідки для прав і свобод людини. Ви фактично перекладаєте функції, які раніше мала прокуратура, на СБУ – дозволяєте втручатися в діяльність органів державної влади і органів місцевого самоврядування, а також бізнесу. Ви посилюєте слідчі функції СБУ. Це повністю віддаляє нас від реформи СБУ в принципі. Треба визнати, що ви рухаєтеся в протилежному напрямку. Визнайте, що ви фактично перетворюєте СБУ в каральний орган на місцях.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Андрій Кожем'якін, 1 хвилина, і переходимо до голосування.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А. Шановні колеги, по-перше, це розгляд у першому читанні. По-друге, хочу відповісти пану Соболеву. Пане Єгоре, я не реєструю деяких законодавчих актів, наприклад, про зміну підслідності чи про внесення змін щодо НАБУ, щоб надати право прослуховувати телефони. Наприклад, зареєстровано один законопроект, потім ви реєструєте другий для того, щоб він потрапив до вас в комітет. Ви його приймаєте і все нормально, але той, що пройшов наш комітет, чомусь не розглядається.

Законопроект №2133а було внесено вчора відповідно до Регламенту після засідання Погоджувальної Ради не о 22 годині, як ви

кажете, а о 18 годині 15 хвилин, і він з'явився на сайті. Хто хоче працювати, той завжди знайде з чим.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, дискусія між безпекою і правами людини – це дискусія, що відбувається в усіх цивілізованих країнах. Більшість фракцій висловилися за підтримку даного законопроекту, тим паче, що він розглядається, наголошую, лише в першому читанні. Ризики, які в ньому є, ми зможемо виправити до другого читання.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення відповідальності за вчинені правопорушення у сфері інформаційної безпеки та боротьби з кіберзлочинністю» (№2133а) за основу. Прошу голосувати. Прошу підтримати.

«За» – 208.

Хто не встиг? Можемо ставити на повернення? Я дам 30 секунд, щоб зайшли до залу, хто не встиг. Займіть свої робочі місця. Я поставлю один раз на повернення. Якщо не буде голосів, запропоную наступні процедури, передбачені Регламенті.

Заходьте, будь ласка, до залу, хто не встиг проголосувати, займайте робочі місця. Колеги, я поставлю один раз на голосування пропозицію про повернення до даного законопроекту. Колеги, усі готові?

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду законопроекту №2133а, щоб прийняти його за основу. Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати.

«За» – 222.

Шановні колеги, у мене збилася система, у мене не працює... *(Шум у залі)*. У вас працює? Скільки? *(Шум у залі)*.

Я звертаюся до технічних служб, щоб мені відремонтували екран. У мене не спрацювала кнопка. У мене теж не спрацювало, колеги, зараз повернуся *(Шум у залі)*. Це, власне, питання захисту від кібератак і на Верховну Раду. Отак буде, якщо ми не проголосуємо, ви розумієте? *(Шум у залі)*. Колеги, давайте без мого монітора. Я думаю, моя картка спрацює.

Я ще раз ставлю на голосування пропозицію повернутися до голосування законопроекту №2133а. Хто підтримує, прошу голосувати, якщо система працює. Будь ласка.

«За» – 215.

Немає волі залу.

Колеги, я поставлю на голосування наступну пропозицію – повернути в комітет на повторне перше читання. Чи є підтримка такої позиції? Колеги, направити в комітет для підготовки на повторне перше читання, так?

Ставлю на голосування пропозицію направити в комітет для підготовки на повторне перше читання законопроект [№2133а](#). Хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, переходимо до наступного питання порядку денного. Це проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України з приводу невизнання Україною легітимності виборів до Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання, їх результатів та правових наслідків, та відповідно, складу, повноважень, актів та рішень Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання». Рішення комітету вже є, і я переконаний, що Верховна Рада повинна дати свою оцінку тому, що відбулося в Російській Федерації останньої неділі.

Проху підтримати пропозицію розглянути проект постанови [№5135](#) за скороченою процедурою.

«За» – 228.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді народного депутата Логвинського Георгія Володимировича. Будь ласка.

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги!

Я дуже хочу привернути вашу увагу, щоб ви поставилися з повагою до документа, який ми розглядаємо. Це повага не до документа, а до нашої держави. Я закликаю вас підтримати та проголосувати за проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України з приводу невизнання Україною легітимності виборів до Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання, їх результатів та правових наслідків, та відповідно, складу, повноважень, актів та рішень Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання» (№5135). У чому суть? Заклик дуже простий. Я закликаю проголосувати за правду, за те, що Крим – це Україна, і ми не маємо права ним торгувати! (*Оплески*)

Анексія, що відбулася на території нашої держави, – це злочин. Якщо ми не визнаємо її злочином, то яке право маємо вимагати від інших держав, міжнародного суспільства нас підтримувати? На сьогодні існує чіткий юридично-політичний факт – 229 депутатів Державної Думи є нелегітимними, тому що голосування відбулося на окупованій території. Підкреслюю: вони нелегітимні, як і жоден прийнятий ними документ. І коли відбудеться трибунал над керівництвом Російської Федерації, ми повинні будемо представити ці документи і сказати, що ми зробили кроки, щоб не дати назвати Крим «Южным федеральным округом», та не закрили на це очі.

Під стінами Верховної Ради перебувають люди, які вимагають від вас проголосувати. Вони дивляться, хто в парламенті може торгувати нашою землею, хто не захищає наших полонених, вимагають єдності. Представники Меджлісу, що знаходяться за ґратами, написали нам листа, у якому запитують: хто ми – заручники, які вірять у міжнародне право, що захистить нашу державу, чи якісь дурні, залишені без допомоги?

Я прошу всіх бути єдиними в цьому питанні. Ми повинні дати відсіч ворогу і не дозволити торгувати нашою землею і людьми. Крим – це Україна! (*Оплески*)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До співдоповіді запрошується голова Комітету у закордонних справах Гопко Ганна Миколаївна. Будь ласка.

ГОПКО Г.М., голова Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні парламентарії! Дорогі українці! Комітет у закордонних справах на своєму засіданні буквально півгодини тому розглянув проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України з приводу невизнання Україною легітимності виборів до Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання, їх результатів та правових наслідків, та відповідно, складу, повноважень, актів та рішень Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання». Члени комітету вирішили підтримати його попри дебати, що відбулися. Рішення комітету: не визнавати легітимність виборів до Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання, їх результатів та правових наслідків.

На засіданні комітету ми обговорили також наше бажання висловити вдячність іноземним державам, міжнародним організаціям за їх послідовну позицію – засудження агресії Росії проти України, невизнання окупації Донбасу, Криму і міста Севастополя. Ми вітаємо принципову позицію парламентаріїв іноземних держав, парламентських асамблей та міжнародних організацій, які утрималися від участі у спостереженні за ходом незаконних виборів до Державної Думи Російської Федерації на окупованих територіях Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, і за будь-яких обставин не визнають проведених там виборів. Хочу від імені комітету подякувати всім парламентаріям за зусилля, яких вони докладають, щоб було продовжено санкції проти Росії.

Наш сьогоднішній крок – невизнання цієї Думи через проведення виборів у Криму, можливо, стане прецедентом, але це політичне рішення парламенту, обраного народом України. Це наш крок до того, щоб відбулася ізоляція Росії, яка має платити ще більшу ціну за те, що вона зараз робить у Криму, щоб це їй просто так не зійшло з рук.

Я закликаю до єдності та прошу проголосувати й підтримати це надзвичайно важливе рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Це спільна позиція комітету, підтвердження позиції Верховної Ради, висловленої в попередньому

зверненні, яке я, до речі, передав керівництву Європарламенту і Європейській Раді, про невизнання виборів Російської Федерації у Криму. Наголошую: це питання не лише мажоритарників, а й обраних за пропорційною складовою. Фактично на окупованій території голосували за пропорційною складовою, тому весь склад Державної Думи не може бути легітимним, не може бути визнаний світом. Я переконаний, що Україна повинна в цьому процесі займати активну позицію. Колеги, я можу ставити на голосування? Тоді прошу підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Заяву Верховної Ради України з приводу невизнання Україною легітимності виборів до Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання, їх результатів та правових наслідків, та відповідно, складу, повноважень, актів та рішень Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання» за основу і в цілому. Хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Вітаю авторів постанови, Верховну Раду з прийняттям важливого рішення. Про міжнародний аспект даного рішення Ірина Геращенко. Будь ласка, 1 хвилина.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги, ми всі надзвичайно уважно відслідковуємо реакцію наших європейських і світових партнерів на вибори до Держдуми. Звичайно, викликає занепокоєння той факт, що інші країни заявляють про невизнання виборів у Криму, але при цьому не вказують на невизнання виборів до Держдуми загалом. При цьому насправді дуже важливо врахувати, що вони сфальсифіковані не лише в чотирьох округах окупованого Криму, а й за списками, тому що 2 мільйони громадян України насильно були внесені в ці списки через анексію Криму. Саме таку позицію ми маємо доносити до всіх міжнародних організацій. Для нас починається ключова робота в міжпарламентських асамблеях, Парламентській асамблеї НАТО, Парламентській асамблеї ОБСЄ, Парламентській асамблеї Ради Європи, де ми маємо закликати колег не визнавати делегації Держдуми

Росії як такої, що обрана нелегітимно. Це наше спільне задання, яке, сподіваюся, нас об'єднає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще раз вітаю всіх із прийнятим рішенням і хочу поінформувати, що ми завершили розгляд блоку питань інформатизації. Ми прийняли в першому читанні п'ять законопроектів, два – направили на повторне перше читання. Якщо буде спільна позиція, зможемо в найближчі пленарні тижні поставити їх на розгляд.

Хочу наголосити, що не була остаточно узгоджена позиція щодо трьох законопроектів із блоку питань децентралізації – №3390, №4772 і №4773. Це надзвичайно важливі законопроекти. Ми маємо змогу розглянути зараз цей блок відповідно до Регламенту. Колеги, прошу максимальної концентрації вашої уваги. Переходимо до розгляду трьох законопроектів, які лишилися з розділу питань децентралізації.

Розглядається проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо забезпечення державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад» ([№3390](#)). Це друге читання, поправок небагато.

Запрошую до доповіді голову підкомітету Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Федорука Миколу Трохимовича. Будь ласка, пане Миколо.

ФЕДУРУК М.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ №201, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! За дорученням Верховної Ради України Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування розглянув на своєму засіданні 13 липня 2016 року зауваження і пропозиції, що надійшли від суб'єктів права законодавчої ініціативи до проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо забезпечення державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад»

(№3390), внесеного народним депутатом і прийнятим Верховною Радою України за основу за наслідками розгляду в першому читанні 2 лютого 2016 року.

Під час підготовки до розгляду законопроекту у другому читанні надійшло 13 пропозицій від 13 народних депутатів. Пропонується три поправки врахувати, одну – врахувати редакційно, дві – врахувати частково, сім – відхилити.

За результатом всебічного обговорення комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 123 Регламенту Верховної Ради України прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо забезпечення державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад» у другому читанні та в цілому.

Остаточна редакція законопроекту завізована із зауваженням Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради: провести техніко-юридичне доопрацювання після прийняття.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Прошу залишатися на трибуні.

Колеги, відхилено всього сім поправок. Ми по них швидко пройдемося і перейдемо до голосування. Я починаю, авторів поправок прошу уваги.

Поправка 4 Ревеги. Наполягає? Не наполягає.

Поправку 5 Федорука поставити на голосування щодо підтвердження.

Увімкніть мікрофон Одарченка. Будь ласка, 1 хвилина.

ОДАРЧЕНКО Ю.В., народний депутат України (одномандатний виборчий округ №183, Херсонська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, ця поправка внесена самим автором законопроекту і суттєво змінює його зміст. По суті, відповідно до цієї поправки ми взагалі забираємо в обласних рад будь-який вплив на формування громад. Якщо цю поправку буде прийнято, то запроваджується такий принцип: адміністрація подає проект перспективного плану, якщо рада його схвалює – Кабінет Міністрів затверджує зміни, якщо не схвалює – Кабінет Міністрів все одно затверджує ці зміни.

По суті, цією поправкою ми забираємо право в обласних рад брати участь у формуванні перспективного плану. Я прошу поставити цю поправку на голосування щодо підтвердження, вважаю її дуже шкідливою, такою, що взагалі руйнує місцеве самоврядування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прокоментуйте, будь ласка, пане Миколо.

ФЕДУРУК М.Т. Хочу сказати, що в законопроекті не пропонується забирати право в обласних рад приймати і змінювати перспективний план щодо добровільного об'єднання, принцип добровільності зберігається. Якщо обласна рада свідомо не розглядає питання затвердження перспективного плану, то право на прийняття рішення переходить до Кабінету Міністрів, але добровільність – це коли обласна рада ігнорує рішення громад. На перше місце в цьому законопроекті ставиться право громад на добровільність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Але є вимога поставити на голосування щодо підтвердження.

Шановні колеги, зараз відбудеться голосування. Прошу підготуватися, зайти до залу, зайняти робочі місця.

Поправка 5? Комітет дав чітку позицію: цю поправку треба підтримати. Я поставлю на голосування пропозицію щодо її підтвердження. Хто підтримує позицію комітету, має голосувати за прийняття поправки. Зараз пан Микола повернеться зі своєю карткою, і я поставлю на голосування.

Ставлю на голосування поправку 5 народного депутата Федорука щодо підтвердження. Хто підтримує комітет, прошу проголосувати за прийняття даної поправки. Прошу голосувати.

«За» – 191.

Рішення не прийнято.

Поправка 6 народного депутата Левченка. Не наполягає.

Поправка 7 Ленського. Не наполягає.

Поправка 8 Давиденка. Не наполягає.

Поправка 11 Івченка. Наполягає.

Увімкніть мікрофон Івченка, будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, вдумайтеся: ми назвали законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». У нас є рух вперед щодо створення перспективних планів, але немає зворотного руху. Якщо обласна державна адміністрація, повністю ігноруючи принцип добровільності, вносить подання на обласну раду, чи може обласна рада дати вмотивовану відмову згідно зі зверненнями сільських, селищних рад та міст районного значення? Може? То давайте випишемо цю норму. Це ж нормальна норма, яка дає зворотний рух, щоб обласні державні адміністрації рахувалися з органами місцевого самоврядування.

Комітет відхилив дану поправку, я прошу її підтримати. Давайте, справді, зробимо процес добровільним, бо в нас трапляються ситуації, коли ми кажемо, що хочемо добровільності, а насправді здійснюємо централізацію і під адміністративним тиском об'єднуємо громади. Я хочу, щоб ми проголосували цю поправку і прошу зал підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу підготуватися до голосування. Ви коментуватимете, пане Миколо? Ні.

Ставлю на голосування поправку 11 народного депутата Івченка, яку комітет відхилив. Хто підтримує дану поправку, прошу голосувати.

«За» – 104.

Рішення не прийнято.

Колеги, за 3 хвилини відбудеться голосування. Прошу заходити до залу, займати робочі місця. Залишилося дві поправки.

Поправка 12 народного депутата Івченка. Наполягає. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги! У даній поправці йдеться, у принципі, про те само врегулювання: обласна рада може протягом трьох місяців після звернення сільських, селищних рад направити на доопрацювання обласній державній адміністрації проект перспективного плану. Даною поправкою ми просто забороняємо Кабінету Міністрів приймати рішення, якщо обласна рада робить відмову. Колеги, я прошу підтримати дану поправку, оскільки обласні ради – це депутати, обрані в округах, вони спілкуються з сільськими, селищними головами, вивчають ситуацію.

Я думаю, що такий процес сприятиме добровільності, не дасть можливості Кабміну в разі вмотивованої відмови (повторюю: вмотивованої) приймати позитивні рішення без рішення обласної ради при зверненні відповідних органів місцевого самоврядування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу прокоментувати, пане Миколо. Чи голосуємо одразу?

ФЕДУРУК М.Т. Голосуємо одразу, комітет не підтримав дану поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто підтримує поправку 12 народного депутата Івченка, яку відхилив комітет, прошу голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Залишилася ще поправка 10 Продан, 1 хвилина, і остання поправка 13 Ревеги.

Будь ласка, пані Оксано.

ПРОДАН О.П., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Дякую вам, Андрію Володимировичу. Шановні колеги! Я прошу поставити на голосування щодо підтвердження поправку 10, у якій пропоную залишити обласним радам право надавати зауваження чи пропозиції до перспективного плану, що вноситься облдержадміністраціями. Лише в разі, якщо обласна рада не надала зауважень і пропозицій – надавати право Кабміну затверджувати перспективний план.

Комітет проігнорував цю поправку. Тому я прошу вас залишити за обласними радами право брати участь у тому, що ми називаємо децентралізацією.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Микола.

ФЕДУРУК М.Т. Я можу сказати, що після того, як не була підтверджена поправка, щодо якої виступав народний депутат Одарченко, будь-які зміни втрачають суть, зокрема поправка Продан.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тим не менше, я розумію, що пані Оксана наполягає на голосуванні. Хто підтримує поправку 10 народного депутата Продан, прошу проголосувати.

«За» – 165.

Рішення не прийнято.

Остання поправка 13 Ревеги. Наполягає? Не наполягає.

Можемо переходити до голосування. Колеги, це друге читання. Ми розглянули всі поправки. Прошу підготуватися до голосування, зайти до залу, зайняти робочі місця.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо забезпечення державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад» (№3390) у другому читанні та в цілому. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 195.

Рішення не прийнято.

Слово надається Березюку, 1 хвилина, і потім я оголошу вердикт.

Колеги, обговорення завершено. Добре, я надам слово фракціям, бо, знаєте, одна справа – говорити про реформи і самоврядування на виступах у клубах, а інша – реально провадити її тут у залі. Якщо ми нівелюємо ключові процедурні питання, ми гальмуємо розвиток багатьох громад. Хіба ми не були свідками, як об'єднання місцевих громад гальмувалося через політичні амбіції в обласних радах, а не з мотивів розвитку самоврядування? Брак дисципліни, політичні дискусії не дають змоги робити важливі кроки, необхідні для громад найнижчого рівня, які чекають нашого рішення.

Давайте обмінємося думками. Олег Березюк – 1 хвилина, Олег Ляшко – 1 хвилина і «Народний фронт» – 1 хвилина.

БЕРЕЗЮК О.Р. Шановні пані і панове! Це був законопроект, який мав дуже виважені баланси між обласними радами, адміністраціями і громадами, дозволяв здоровому глузду зайти в цю процедуру. Насправді громади набирають сили і хочуть самі визначати своє

майбутнє. Дрібні інтереси політичних чиновників на місцях (підкреслюю: політичних) руйнують їх бажання. Тому цей законопроект дуже потрібен із поправкою 5, яка була зруйнована, бо були баланси: ваги і протываги на боці громад, а не на боці політиканів, які борються за джерела фінансування на цих територіях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, якщо буде загальна вимога фракції, я поставлю один раз на голосування щодо повернення. Я дам можливість виступити всім фракціям, хто має бажання, і поставлю, як це завжди робив, один раз на голосування щодо повернення разом із підтвердженням поправки 5.

Олег Ляшко. Будь ласка, 1 хвилина.

ЛЯШКО О.В. Фракція Радикальної партії не голосувала за вказаний законопроект з однієї причини – фактично обласних рад, обраних мешканцями тієї чи іншої області, позбавляють повноважень. Це перше.

Друге. Шановні колеги, коли ми говоримо про добровільні об'єднання, то це не ті об'єднання, що нав'язані адміністраціями і затверджені Кабміном, а це добровільні об'єднання мешканців цих територій.

Третє. Коли ви говорите про децентралізацію, я стверджую, що ваша децентралізація призведе до того, що зникне українське село. Ви знищуєте українське село, споконвічний уклад життя українських селян під приводом децентралізації. Насправді ви просто хочете зеконмити гроші на українських селянах і позбавляєте їх можливості навчатися, лікуватися, отримувати адміністративні послуги тощо під прикриттям реформ і економії. За реформами забули про людей, давайте про них згадаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кіссе, «Опозиційний блок», 1 хвилина.

КІССЕ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ №142, Одеська область, самовисуванець). Група «Партия «Возрождение». Уважаемые друзья! Я поддерживаю коллегу Ляшко, он довольно-таки четко, понятно и доступно объяснил причины. Я скажу

буквально несколько слов о том, как это делается в Одесской области. Перспективный план утвержден областной администрацией, осталось принять закон и передать его в Кабинет Министров, чтобы тот без всяких согласований, не вникая в проблемы, в суть Закона «О добровольном объединении территориальных громад», принял соответствующие решение. Этого допускать нельзя. Это преступно по отношению к селу и особенно к Одесской области. Я в своем избирательном округе не видел ни одного чиновника, который пришел бы, объяснил суть проблемы и предложил решение.

Дорогие друзья, группа «Возрождение» не поддерживает этот законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Кіссе, я прошу вибачення, що я некоректно назвав фракцію. Це технічна помилка, вибачте, будь ласка.

Отже, ще виступ Одарченка, 1 хвилина, Бурбака – 1 хвилина, від позафракційних – 1 хвилина, і завершуємо обговорення та переходимо до прийняття рішення.

Одарченко. Будь ласка, 1 хвилина.

ОДАРЧЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Що відбувається: ніякої добровільності в об'єднанні громад немає. Сьогодні ми бачимо бажання певних народних депутатів зробити все, щоб ця добровільність взагалі зникла із Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Про що може йти мова, якщо навіть в обласній раді, яка об'єднана громадою, забирають право розглядати, аналізувати, затверджувати цей план.

Пане Андрію, ви так палко переймаєтеся цими питаннями, але ви мусите знати, яка на вас відповідальність: по 50, 100 громад об'єднуються в одну об'єднану громаду. Це що, розвиток місцевого самоврядування? Це децентралізація? Це взагалі руйнація місцевого самоврядування, тому що місцеве самоврядування, пане Андрію, передбачає громаду села, селища. А якщо ми об'єднаємо цілі райони в одну громаду, я не знаю, що це за покруч виникає в українському законодавстві. Це нищення поселенської мережі в Україні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Бурбак, 1 хвилина, потім – Володимир Парасюк, 1 хвилина.

БУРБАК М.Ю. Переді мною виступав народний депутат. Підтвердіть, будь ласка, позицію вашої фракції – ви за децентралізацію чи проти? Факти вказують на те, що ваша політична сила всіляко гальмує процес децентралізації, який ми розпочали і надали можливість громадам об'єднуватися. Натомість ваші керівники в обласних радах роблять усе для того, щоб цього не відбулося, чинять всілякі перепони. А 150 громад уже в цьому році отримали 1 мільярд гривень на інфраструктурні проекти. Дайте їм можливість працювати й існувати. Не займайтеся політиканством! Ми бачимо вашу позицію! В Європейському Союзі ви всіляко підтверджуєте, що ви за децентралізацію, натомість тут у залі ви її гальмуєте. Це ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Володимир Парасюк, 1 хвилина, потім – «Блок Петра Порошенка».

ПАРАСЮК В.З., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №122, Львівська область, самовисуванець). Я також виступаю за цей законопроект з однієї простої причини: віддайте, будь ласка, людям гроші, нехай наводять порядки на своїх місцях. Ви знаєте, уже набрид цей політичний вплив в обласних радах. Ми тут приймаємо бюджети, відправляємо гроші в області, а в областях діє квотний принцип: хто має більше представництво, той тягне до себе на округ. Отут вже сидить! Даймо людям можливість розвиватися! Повернімося до тих основоположень, які були в нашій країні з давніх-давен.

І на завершення. Усі дуже люблять говорити про децентралізацію на зустрічах з виборцями, то давайте реально говорити своїми голосуваннями, а не пустими словами (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

«Блок Петра Порошенка» ще не мав слова, але це вже останній виступ. Увімкніть мікрофон Люшняка. Будь ласка, 1 хвилина. Прошу зайти до залу, підготуватися до голосування.

Люшняк. Вийдіть до трибуни, будь ласка.

ЛЮШНЯК М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ №166, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Згадайте першу сесію у 2015 році, коли ми у п'ятницю перед закриттям прийняли закон, яким дозволили в Тернопільській області створити 26 об'єднаних громад без рішення обласної ради. Тернопільська область стала лідером серед об'єднаних територіальних громадах. Люди на місцях дякують Верховній Раді за таке рішення.

Ми не маємо права впливати на рішення громад, які хочуть об'єднатися, це їх конституційне право. Я прошу парламент без амбіцій проголосувати, дати можливість розвиватися Україні саме на прикладі об'єднаних територіальних громад. Прошу вас, голосуйте!

Дякую!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, обговорення завершено. Я один раз поставлю на голосування щодо повернення до розгляду законопроекту №3390. Прошу всіх підготуватися до голосування. Якщо є воля залу, ми проголосуємо, якщо немає – законопроект буде відхилено.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо забезпечення державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад» ([№3390](#)). Хто підтримує, прошу проголосувати. Будь ласка, голосуємо, колеги.

«За» – 193.

Рішення не прийнято.

Законопроект №3390 відхилено (*Шум у залі*).

Відповідно до Регламенту я оголошую перерву до 16 години. О 16 годині буде розгляд ще двох важливих законопроектів щодо місцевого самоврядування. Я дуже прошу всіх вчасно бути в залі, щоб ми їх швидко розглянули і перейшли до питання аграрного комітету.

О 16 годині прошу всіх бути в залі.

ЗАЯВИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ ЩОДО ГОЛОСУВАННЯ

До Голови Верховної Ради України **ПАРУБІЯ А.В.** звернулися із заявами народні депутати України:

БАТЕНКО Т.І. (одномандатний виборчий округ №123, Львівська область, партія «Блок Петра Порошенка»): «У зв'язку з тим, що 20 вересня 2016 року під час голосування за проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України з приводу невизнання Україною легітимності виборів до Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання, їх результатів та правових наслідків, та відповідно, складу, повноважень, актів та рішень Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання» система «Рада» не відобразила мого голосування, прошу зарахувати мій голос «за» за дану постанову та оприлюднити це на веб-сайті Верховної Ради України»;

БУРБАК М.Ю. (одномандатний виборчий округ №204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»): «Прошу не враховувати результат голосування народного депутата Унгуряна П.Я. щодо проекту постанови [№5135](#), тому що його картка спрацювала без його присутності в залі»;

ДОВГИЙ О.С. (одномандатний виборчий округ №102, Кіровоградська область, самовисуванець): «Прошу зарахувати мій голос «за» під час голосування проекту Постанови «Про Заяву Верховної Ради України з приводу невизнання Україною легітимності виборів до Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання, їх результатів та правових наслідків, та відповідно, складу, повноважень, актів та рішень Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання» ([№5135](#))»;

ЖОЛОБЕЦЬКИЙ О.О. (одномандатний виборчий округ №129, Миколаївська область, партія «Блок Петра Порошенка»): 20 вересня 2016 року на пленарному засіданні Верховної Ради України відбулося

голосування за проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України з приводу невизнання Україною легітимності виборів до Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання, їх результатів та правових наслідків, та відповідно, складу, повноважень, актів та рішень Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання» ([№5135](#)) від 19 вересня 2016 року.

Через технічні причини моя картка для голосування не спрацювала. У зв'язку з цим прошу вважати результатом мого голосування «за»;

ЗАГОРІЙ Г.В. (*загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»*): Інформую, що 20 вересня 2016 року я був присутній на ранковому пленарному засіданні Верховної Ради України, про що свідчать результати електронної реєстрації. Проте, на жаль, не встиг проголосувати за проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України з приводу невизнання Україною легітимності виборів до Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання, їх результатів та правових наслідків, та відповідно, складу, повноважень, актів та рішень Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання» ([№5135](#)), яка була прийнята в цілому цього дня.

У результаті цього моє голосування з даного питання відображено як «не голосував». Такий результат голосування не відповідає моїй внутрішній позиції з даного питання, тому прошу зарахувати мій голос «за» замість «не голосував»;

КРИВЕНКО В.М. (*загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»*): «Під час голосування за проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України з приводу невизнання Україною легітимності виборів до Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання, їх результатів та правових наслідків, та відповідно, складу, повноважень, актів та рішень Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання» ([№5135](#)) моя картка не спрацювала. Прошу Вас зарахувати мій голос як «за»;

КУПРІЙ В.М. (одномандатний виборчий округ №29, Дніпропетровська область, партія «Блок Петра Порошенка»): 20 вересня 2016 року на ранковому пленарному засіданні Верховної Ради України під час поіменного голосування щодо прийняття проекту Постанови «Про Заяву Верховної Ради України з приводу невизнання Україною легітимності виборів до Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання, їх результатів та правових наслідків, та відповідно, складу, повноважень, актів та рішень Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання» ([№5135](#)) за основу та в цілому моя картка для голосування не спрацювала, а мій голос за не було враховано.

З огляду на це, прошу зарахувати мій голос «за» в результатах голосування за проект постанови №5135;

ЛАБАЗЮК С.П. (одномандатний виборчий округ №188, Хмельницька область, самовисуванець): На пленарному засіданні 20 вересня 2016 року під час поіменного голосування щодо прийняття проекту Постанови «Про Заяву Верховної Ради України з приводу невизнання Україною легітимності виборів до Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання, їх результатів та правових наслідків, та відповідно, складу, повноважень, актів та рішень Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання» ([№5135](#)) від 19 вересня 2016 року за основу та в цілому моя картка не проголосувала «за» з технічних причин.

Прошу Вас зарахувати мій голос як «за» під час прийняття зазначеного проекту постанови за основу та в цілому;

ЛЮШНЯК М.В. (одномандатний виборчий округ №166, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»): «Прошу Вас зарахувати мій голос «за» за законопроект [№3390](#), який розглядався 20 вересня 2016 року о 14 годині 3 хвилини, оскільки з невідомих мені причин моя картка не спрацювала;

РУДИК С.Я. (одномандатний виборчий округ №198, Черкаська область, самовисуванець): «Прошу зарахувати мій голос «за» за проект постанови [№5135](#)».

До Першого заступника Керівника Апарату Верховної Ради України – керуючого справами Верховної Ради України **БОДНАРА П.О.** звернувся із заявою народний депутат України **ЛУБІНЕЦЬ Д.В.** (одномандатний виборчий округ №60, Донецька область, партія «Блок Петра Порошенка»): «Шановний Петре Олеговичу! Прошу дати доручення відповідним службам Апарату Верховної Ради України щодо зарахування мого голосу «за» під час голосування щодо прийняття проекту Постанови «Про Заяву Верховної Ради України з приводу невизнання Україною легітимності виборів до Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання, їх результатів та правових наслідків, та відповідно, складу, повноважень, актів та рішень Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації сьомого скликання» ([№5135](#)) за основу та в цілому, що відбулося 20 вересня 2016 року о 13 годині 38 хвилин, з відображенням на моїй персональній сторінці».